

NR 15 • 5. SEPTEMBER 2012 • IGA LIIGE LOEB!

EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

TÄNA TEATAJAS:

- Muudatustest karistusseadustikus.
- Maksmisest. Nüüd ja tulevikus.
- Töötati välja **eksportdijuhi kutsestandard.**

25. AUGUSTIL
AVATI LENNUSADAMAS

**ÄRIHOOAEG
2012/2013**

loe lähemalt lk 2-3

ÄRIHOOAJA 2012/2013 AVAMINE 25. AUGUSTIL LENNUSADAMAS

TÄNAME TOETAJAJD:

LENNUSADAM
SEAPLANE HARBOR

SILBERAUTO

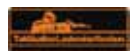
estravel

LIVIKO
Anno 1898

dermoshop

FIRMAKIRK

ILOPRINT

DISAINIKORP

KAUBANDUSKODA – ETTEVÕTJATE KOHTUMISPAIK

25. augustil avas Kaubanduskoda uue ärihooaja juba traditsiooniks saanud üritusega, mis seekord toimus vastavatud Lennusadamas Tallinnas. Suurepäraselt ilma ja tegevusterohket programmi olid tulnud nautima Kaubanduskoja liikmesettevõtte esindajad, koostööpartnerid ja toetajad koos peredega. Võõrustasime sel korral üle 3000 külalise. Kuid ega need numbrid polegi kõige tähtsamad.

Tähtis on see, mida meie Kaubanduskojas selliste ettevõtmistega saavutada tahame. Koda on Eesti suurim ettevõtjate esindusorganisatsioon ning oma tööd ettevõtjate huvide esindamisel, ärikeskkonna kujundamisel ja koolitus- ja koostöövõimaluste loomisel teeme ilma suurema lärmata. Kuid see nn tõsine pool on vaid üks osa ettevõtja elust.

Me kõik teame hästi, et parim info liigub, parimad (koostöö)ideed sünnivad ja tähtsaimad otsused tehakse alati puhkenurgas, kohvitassti või veiniklaasi taga. See ei

pruugi olla küll kõige tervislikum lähenemine, kuid tuleb tõdeda, et vabam õhkkond on just see, mis inspireerib ja annab headele ideele kütust. Ja just seetõttu korraldamegi oma liikmetele selliseid üritusi nagu Ärihooaja Avamine, Kevadball ja ka uute liikmete vastuvõtt. Et ettevõtja kohtuks ettevõtjaga – olgu see siis täiesti uus kontakt, vana tuttav või mõnda aega unustusehõlmas olnud potentsiaalne partner. Iga käepigistus, tutvustamine või ühine veindegusteerimine võib olla alguseks järgmisele „miljoni dollari ideele“. Mine tea, milline mõte või koostöö-

plaan seekord Lennusadamas idanema pandi.

Täname kõiki oma liikmeid, sõpru ja koostööpartnereid, et leidsite aega veeta meiega see tore suvelõpu laupäev ning ootame teie kõigi aktiivset osavõttu alanud ärihooaja tegemistest. Olgu selleks harivad koolitused-seminarid või pisut vabamas õhkkonnas toimuvad üritused, nagu näiteks Kaubanduskoja Kevadball. Inspiratsiooni, häid ideid ja kontakte oma ettevõtte arendamiseks või ideede elluviimiseks leiab aktiivne ettevõtja kindlasti mõlemat tüüpi üritustelt. ■

KAIDI TALSEN
Toimetaja

OLULINE:

Lisaks Lennusadama muuseumiga tutvumisele oli külalistel võimalik osa saada erinevatest tegevustest, mida pakkusid Koja head sõbrad Estravel, Silberauto, Liviko, BLRT Grupp, Eesti Kunstiakadeemia, Noored Merele, Unistused Ellu! jpt. Muusikalist meeleolu lõi Tallinna Tuletõrjeühingu Puhkpilliorkester ning loomulikult ei puudunud ka traditsiooniline visiitkaardiloterii. Loterii peaaahinna – Estonian Airi piletid kahele vabalt valitud sihtkohta viis endaga Aare Meristo (Servemet OÜ), Silberauto andis Tim Püvile (Tormitehnika OÜ) nädalaks õiguse sõita ringi Mitsubishi i-MiEV elektriautoga ning Estraveli vahendusel saab koos perega Vihula mõisa puhkama minna Peep Õun (Järva Teed AS). Lisaks loosti hulgaliselt muid auhindu headelt koostööpartneritelt.

SISUKORD

JUHTKIRI

Kaubanduskoda - ettevõtjate kohtumispaik 3

KÕNE

Kaubanduskoja juhatuse esimehe Toomas Lumani kõne ärihooaja avamisel 25. augustil lennusaadamas 5

SEADUSANDLUS

Karistusseadustikus täiendatakse ametiisiku mõistet ning ametialaste kuritegude koosseise 6

Loomisel on uus riigi osalusega investeerimisfond 7

Krediidiasutuste seaduse muudatustest 8

TUNNUSTUS

Aasta 2012 parimaks tööstusmaasikuks on Jaagumäe talu tootmiskompleks Navi külas Võrumaal 9

EUROOPA UUDISED

Maksmisest. Nüüd ja tulevikus. 10

INNOVATSIOONIVEERG

Design Matters!? 13

ETTEVÕTLIKKUS

Ettevõtlikkus ja ettevõtlus käsikäes 14

EKSPORT

Eesti ettevõtted Rootsi turule 15

Ekspordijuhi ja ekspordi müügijuhi kutsestandard kui spikker juhile 17

TÖÖTURG

Kuidas paremini ühitada tööturu muutusi ja inimeste oskusi? 18

TEATED

19

LIIKMELT LIIKMELE

25

KOOSTÖÖPAKKUMISED

26

RIIGIHANKETEATED

26

JUUBILARID

27

KALENDER

- 14. september** **Seminar „Ida-Virumaa 2020“**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Margus Ilmjärv
Tel: 502 3699 • E-post: margus@koda.ee
- 14.-15. september** **Juhtimis- ja ekspordikonverents Check-IN**
Dorpati Konverentsikeskuses (Soola 6, Tartu)
Liisi Toom
Tel: 527 0534 • E-post: liisi@conference-checkin.com
- 18.-21. september** **Puidutööstuse ettevõtete kontaktreis Prantsusmaale**
Kristy Tättar • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee
- 20. september** **Konkurentsivõime Edetabel 2012 võitjate autasustamine**
Estonia Kontserdisaal (Estonia pst 4, Tallinn)
Piret Salmistu • Tel: 604 0060 • E-post: piret@koda.ee
- 25. september** **Seminar „Projekteerimise ja ehitustööde riigihanked – hea tava ja praktika“**
Atlantise konverentsikeskuses (Narva mnt 2, Tartu)
Toomas Hansson
Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
- 26. september** **Seminar „Pilvetehnoloogia – millist kasu saavad Eesti ettevõtted?“**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Moonika Kukkk
Tel: 604 0060 • E-post: moonika.kukk@koda.ee
- 27. september** **Hommikukohv suursaadikuga: Eesti suursaadik Tšehhis Lembit Uibo**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Priit Raamat • Tel: 604 0060 • E-post: priit@koda.ee
- 27. september** **Finantskoolitus firma võtmeisikutele • II**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Toomas Hansson
Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee
- 27.–29. september** **Äriviit Peterburisse**
Kristy Tättar • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee
- 2. oktoober** **Hollandi sihtturuseminar „Eesti masina- ja metallitööstusettevõtted Hollandi turule! Võimalused ja trendid Hollandi masina- ja metallisektoris.“**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Kristy Tättar • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee
- 16. oktoober** **Finantskoolitus firma võtmeisikutele • II**
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)
Toomas Hansson
Tel: 744 2196 • E-post: toomas@koda.ee

TÄPSEM INFO KÕIGI ÜRITUSTE KOHTA

AADRESSIL WWW.KODA.EE

KAUBANDUSKOJA JUHATUSE ESIMEHE TOOMAS LUMANI KÕNE ÄRIHOOAJA AVAMISEL 25. AUGUSTIL LENNUSADAMAS.

TOOMAS LUMAN
Juhatuse esimees

Daamid ja härrad, austatud Kaubanduskoja liikmed,

Koguneme täna juba viieteistkümnendat korda Kaubanduskoja Ärihooaja avamisele, et ühiselt lükata hoog sisse uuele ärihooajale ning vaatamata suvelõpu heitlikele ilmadele nautida ettevõtlikku seltskonda ja Lennusadama ekspositsiooni.

Pean nentima, et üks ärihooaja alguseks saab meie traditsioonilist koosviibimist augusti viimasel nädalavahetusel ikka vaid tinglikult nimetada. Ettevõtted toimetavad ju aastaringsest, arengud majanduses toimuvad sõltumata aastast ning riigiametidki toimetavad usinalt, kui just kollektiivpuhkusel ei ole. Viimaseid silmas pidades esineb muidugi ikka jätkuvalt olukordi, kus töö käib tihti tööplaanis kirja saanud tähtaegade, mitte aga reaalse vajaduse järgi. Kui ikka on vaja mõni otsus või õigusakti eelnõu enne puhkust valmis saada, ei loe enam ei kaasamise head tavad ega muud kokkulepped mõistlike tähtaegade osas. Kahtlemata on näiteks Euroopa Liidu rahade järgmistel aastatel jaotamise prioriteetide üle otsustamine oluline teema ja nõuab ehk mõnel

juhul ka kiiret reageerimist, kuid siiski ei saa tulla selliste arutelude vajadus niivõrd ootamatult, et mõnel juhul jäetakse partneritele avamuse koondamiseks ja esitamiseks vaid poolteist tööpäeva. Tuleb tõdeda, et riigi poolt on kaasamise heade praktikate kujundamisel ja rakendamisel arenguruumi veel küllaga.

Tänavune suvi on olnud erakordselt viljakas arutelude poolest, mis puudutavad haridussüsteemi. Selle üle saame Kaubanduskojas vaid rõõmu tunda. Oleme ju juba aastaid rääkinud koolivõrgu korrastamise teemadel ning lugematu arvu korraldusi selle üle erinevate ametnike ja poliitikutega diskuteerinud. Kahjuks hakkavad paljud asjad liikuma ikka alles siis, kui probleemid ennast enam ignoreerida ei lase. Eks haridusteemadega ole täna samuti. Kuigi üllatusena ei saa tulla kellelegi, et õpilaste arv on viimase paarikümne aasta jooksul pea kolmandiku vähenenud, inimeste elukohad on muutunud ning tööealine elanikkond on vähenemas, on alles tänavu jõutud arusaamisele, et vanaviisi enam ei saa. Kaubanduskoda on oma väljaitlemistes koolivõrgu laiaulatuslikku korrastamist alati nõudnud ja toetanud.

Kuna tänased arutelud keskenduvad eelkõige üldharidusele, rõhutan siinkohal meiegi seisukohti.

Oleme jätkuvalt ja üha veendunumalt seisukohal, et põhiharidus peab olema sama kvaliteetne ja kättesaadav igale lapsele kogu riigis ja mitte ainult suuremates ja võimekamates omavalitsustes – kui seda ei suuda tagada omavalitsus, peab seda tagama riik. Sealhulgas kasvõi selleni välja, et motiveerida kaugemates ja n-ö vähempopulaarsetes piirkondades õpetajaid täiendavalt, et tagada ühtset ja kvaliteetset baasharidust.

Gümnaasiumivõrk peab olema põhikoolist lahutatud, tugev ja riigi poolt finantseeritud ning hariduskvaliteet üle riigi ühtselt kontrollitud.

Ka kutseharidus peab olema jätkuvalt rahastatud ning arvestama noorte koolitamisel juba hõimsete vajadustega. Täna on meil siingi veel Põhjamaadelt palju õppida.

Soovin kõikidele Kaubanduskoja liikmetele soovin edu ja jaksu teie ettevõtmistes ja kuulutan Kaubanduskoja Ärihooaja 2012/2013 avatuks! ■

**Kaubanduskoda:
Põhiharidus
peab olema sama
kvaliteetne ja
kättesaadav igale
lapsele kogu
riigis ja mitte ainult
suuremates ja
võimekamates
omavalitsustes.**

KARISTUSSEADUSTIKUS

TÄIENDATAKSE AMETIISIKU MÕISTET

NING AMETIALASTE KURITEGUDE KOOSSEISE

MART KÄGU
Politiikakujundamise
ja õigusosakonna jurist

Justiitsministeeriumis valmis suvel eelnõu, millega plaanitakse muuta karistusseadustiku ja teiste seonduvate seaduste asjakohaseid sätteid. Olulisem osa eelnõust puudutab diskrimineerimise (nt rassistlikul motiivil toimepandud kuritegu) ja ametialaste süütegudega (nt altkäemaks, pistis) seonduvat.

OLULINE:

- Eelnõuga soovitakse muuta ametiisiku definitsiooni, et see oleks süsteemne ka teiste õigusaktidega seoses ning kooskõlas rahvusvaheliste kohustustega.
- Eelnõu näeb ette, et raskendavaks asjaoluks nii altkäemaksu kui ka pistise andmisel ja võtmisel on ka varasem pistise või altkäemaksu andmine ja võtmine.

Alljärgnevalt käsitleme lähemalt eelkõige neid muudatusettepanekuid, mis puudutavad ametialaseid süütegeid.

Ametialaste kuritegude osas soovitakse muuta süsteemsemaks ametiisiku definitsioon nii avaliku sektori kui erasektori ametiisikute osas ning need viiakse kooskõlla 01.04.2013 jõustuva korruptsioonivastase seadusega. Ühtlasi täpsustatakse vastutust pistise ja/või altkäemaksu (ametialased kuriteod) korduva võtmise eest.

Esmalt väärib mainimist muudatusettepanek, mille kohaselt muudetakse Eesti karistusõiguse kohaldamisala laiemaks. Muudatuse kohaselt kehtiks Eesti karistusseadus ka väljaspool Eesti territooriumi toimepandud pistise, altkäemaksu või mõjuvõimuga kauplemisega seotud kuriteo kohta, mille on toime pannud Eesti kodanik või ametiisik või välismaalane, kes on Eestis kinni peetud ja keda ei anta välja, või Eestis registreeritud juriidiline isik. Kehtiv sõnastus ei näe näiteks ette, et Eesti karistusseadus kehtiks välisriigis erasektoris antud altkäemaksu korral.

Muudetakse ametiisiku definitsiooni

Eelnõuga soovitakse muuta ametiisiku definitsiooni, et see oleks süsteemne ka teiste õigusaktidega

seoses ning kooskõlas rahvusvaheliste kohustustega. Sellel põhjusel täpsustatakse nii eraõigusliku kui ka avalik-õigusliku ametiisiku definitsiooni.

Eelnõu kohaselt on avalik-õiguslik ametiisik ehk ametiisik füüsiline isik, kellel on avaliku ülesande täitmiseks ametiseisund sõltumata sellest, kas ta täidab talle pandud ülesandeid alaliselt või ajutiselt, tasuta eest või tasuta, teenistuses olles või vabakutselisena või lepingu, nimetamise või valimise alusel. Lühidalt öeldes tähendab see seda, et ametiisik on iga isik, kes avaliku ülesande täitmisel osaleb otsuse või toimingute tegemises või selle sisulises suunamises. Sealjuures pole oluline, kas tegemist on ainuiskulise või kollegiaalse otsustamisega. Seega saavad karistusõiguslikult vastutavaks osutada ka teised isikud peale tippjuhtide.

Eraõiguslik ametiisik (kohaldub üksnes pistise ja altkäemaksu puhul) on eelnõu kohaselt vahekohtunik või füüsiline isik, kelle ametiseisund seisneb pädevuses juhtida eraõiguslikku juriidilist isikut või tegutseda eraõigusliku juriidilise isiku või teise füüsilise isiku huvides. Eesmärgiks on hõlmata selle sätte alla isikud, kes reaalselt omavad pädevust teha tehinguid teise isiku nimel. Eelnõu seletuskirjas selgitatakse, et karistusõiguslikult peaks olema hõlma-

tud näiteks juhtum, kus altkäemaksu võtab füüsilisest isikust ettevõtja ärijuht või poole esindaja kohtumenetluses.

Ametiisiku mõistega seotud muudatusi soovitakse jõustada koos korruptsioonivastase seaduse jõustumisega 01.04.2013.

Pistise ja altkäemaksu andmise, vahendamise ja võtmisega seonduvalt soovitakse täiendada nende koosseisude raskendavate asjaolude loetelu. Nimelt näeb eelnõu ette, et raskendavaks asjaoluks nii altkäemaksu kui ka pistise andmisel ja võtmisel loetakse ka varasem pistise või altkäemaksu andmine ja võtmine. Analoogselt sätestatakse raskendava asjaoluna pistise või altkäemaksu vahendamisel varasem altkäemaksu või pistise vahendus.

Täitmaks endale rahvusvaheliste lepingutega võetud kohustusi soovitakse eelnõu kohaselt lisada karistusseadustikku täiesti uus süüteo koosseis – rahapesu kokkulepe. Tuleb rõhutada, et antud koosseis ei saa siiski tähendada seda, et luuakse võimalus karistada isikut lihtsalt mõtete eest. Samas pole kahjuks eelnõust ja seletuskirjast võimalik selgelt välja lugeda, kuidas antud koosseisu puhul eristatakse isikute tegevuses lihtsalt mõtted ja koosseisule vastav kokkulepe. ■

Eelnõu ja seletuskirjaga on võimalik lähemalt tutvuda Koja kodulehel www.koda.ee.

LOOMISEL ON UUS

RIIGI OSALUSEGA INVESTEERIMISFOND

MARKO UDRAS
Politikakujundamise
ja õigusosakonna jurist

Euroopa Investeerimisfond on koos kolme Balti riigiga loomas investeerimisfondi nimega Balti Innovatsiooni Fond, mille kaudu plaanitakse investeerida kasvufaasis olevatesse Eesti, Läti ja Leedu ettevõtetesse vähemalt 200 miljonit eurot.

OLULINE:

- Euroopa Investeerimisfond ja kolm Balti riiki peavad läbirääkimisi Balti Innovatsiooni Fondi (BIF) moodustamiseks, mille mahuks on 100 miljonit eurot ning eesmärgiks parandada kasvufaasis olevate Balti ettevõtete ligipääsu kapitalile.
- Eesti riigi panus uude investeerimisfondi on 20 miljonit eurot.
- Fondist investeeritakse kasvufaasis olevatesse Eesti ettevõtetesse vähemalt 20 miljonit eurot.
- Investeeringu suurus ühe ettevõtte kohta oleks keskmiselt 3-10 miljonit eurot.

Balti Innovatsiooni Fondi (edaspidi BIF) loomise peamiseks eesmärgiks on parandada ettevõtete ligipääsu kapitalile. Hetkel on üheks oluliseks ettevõtlust pidurdavaks teguriks just finantsvahendite kättesaadavus, mida kinnitab ka Praxise poolt läbiviidud „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arengusuundumuste uuring“. Eestis on küll hästi arenenud pangandusturg, kuid kapitaliturg ei ole veel täielikult välja kujunenud. BIFi loomine ehk riigi investeering investeerimisfondi aitaks parandada ettevõtete ligipääsu just pangandussektori välisele kapitalile ning mõjutada selle läbi positiivselt ka Eesti kapitalituru arengut.

Eesti paneb fondi 20 miljonit eurot

BIFi suurus on 100 miljonit eurot. Iga Balti riik panustab fondi 20 miljonit eurot ning Euroopa Investeerimisfond lisab omalt poolt veel 40 miljonit eurot. Koostöös erasektoriga suureneb reaalselt Balti riikide ettevõtetesse tehtavate investeeringute maht vähemalt 200 miljoni euroni. Eesti riigi panus BIFi jaguneks 14 aasta peale. Näiteks 2013. aastal tuleks fondi rahastada umbes ühe miljoni euro ulatuses. Vastutasuks lubab Euroopa Investeerimisfond paigutada Eesti kasvuettevõtetesse vähemalt 20 miljonit eurot, kusjuures keskmine

investeering oleks 3-10 miljonit eurot ühe ettevõtte kohta. Lisaks peaks BIF hakkama tulevikus Eestile kui osanikule tulu teenima.

Koostöös erasektoriga suureneb reaalselt Balti riikide ettevõtetesse tehtavate investeeringute maht vähemalt 200 miljoni euroni.

BIFi hakkab juhtima Euroopa Investeerimisfond, kes peab tegutsema läbipaistvalt ning võimalikult sarnastel alustel erasektoriga. Euroopa Investeerimisfond ei haka ise raha Balti ettevõtetesse paigutama, vaid selleks luuakse allfondid, mis investeerivad Balti riikide kasvuettevõtete omakapitali. Allfondide loomisel tehakse koostööd Balti riikides tegutsevate riskikapitalifondidega. See tähendab, et nii BIF kui ka riskikapitalifondid eraldavad vahendeid, mida investeeritakse Balti ettevõtetesse.

BIFi tegevus täiendab tänaseid riiklikke finantseerimisvõimalusi

Riik on töötanud välja mitmeid meetmeid ettevõtete rahastamisvõimaluste parandamiseks. Ettevõtte seemne faasis ja varajases faasis on võimalik saada stardi- ja

kasvutoetust Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuselt kuni 32 000 eurot. Samas ettevõtte arengufaasis võib Arengufond teha riskikapitali investeeringuid koostöös erainvestoritega. Lisaks on võimalik ettevõtte erinevates faasides saada laenu või tagatist KredExilt. Eelpool nimetatud meetmed ei kattu aga BIFi tegevusega. Erinevalt teistest riiklikest finantseerimisvõimalustest on BIF suunatud ainult varajases kasvufaasis ja laienemisfaasis olevatele ettevõtetele ning fondi kaudu tehtavad investeeringud on ka keskmiselt oluliselt suuremad kui teistel riiklike meetmetel.

Vaja muuta õigusakte

Hetkel on Eesti, Läti ja Leedu sõlminud Euroopa Investeerimisfondiga koostöömemorandumi ning jätkatakse neljapoolsete läbirääkimistega BIFi moodustamiseks. Enne fondi loomist on vaja muuta veel Eesti õigusakte (Ettevõtluse toetamise ja laenude riikliku tagamise seadus) eesmärgiga anda riigile õigus omada investeerimisfondide aktsiaid või osakuid. Täna ei ole riigil kasvas paigutada vahendeid muudesse fondidesse peale BIFi. ■

Eelnõu ja seletuskirjaga saab põhjalikumalt tutvuda Kaubanduskoja kodulehel www.koda.ee.

KREDIIDIASUTUSTE SEADUSE

MUUDATUSTEST

KOIDU MÖLDERSON
Politikakujundamise
ja õigusosakonna jurist

Rahandusministeerium on kooskõlastamisele saatnud krediitiasutuste seaduse eelnõu, mille peamiseks eesmärgiks on, eelnõu koostajate sõnul, kehtestada pankadele uued kapitalinõuded.

OLULINE:

- Uue ELi pangandusregulatsiooniga soovatakse parandada Euroopa pangandussektori kapitaliseeritust ja likviidsusriski juhtimist, mis peaks omakorda vähendama süsteemsete pangakriiside esinemise sagedust tulevikus.
- Avalikustamisnõuetega toetatakse suuremat läbipaistvust, millega kaasneb informeeritum turg ja parem turudistsipliin.

Krediitiasutuste seadus plaanitakse jõustada 2013. aasta 1. jaanuaril. Täpsemalt on võimalik eelnõuga ja eelnõu seletuskirjaga tutvuda meie kodulehel www.koda.ee ning oodatud on kõike ettepanekud ja kommentaarid eelnõu osas e-posti aadressile koidu@koda.ee.

Eelnõu aluseks on alles menetlemisel olev Euroopa Liidu direktiiv (krediitiasutuste alustamise tingimuste ning krediitiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalve direktiiv) ning määrus (krediitiasutustele ja investeerimisühingutele kohaldatavate usaldatavusnõuete määrus).

Eelnõu seletuskirjas toodud mõjuanalüüsis loodetakse uue ELi pangandusregulatsiooniga parandada Euroopa pangandussektori kapitaliseeritust ja likviidsusriski juhtimist, mis peaks omakorda vähendada süsteemsete pangakriiside esinemise sagedust tulevikus. Paranenud finantsstabiilsusega kaasneks eeldatavalt majanduslik puhaskasu, mis ELi jaoks tähendab 0,3-2 protsendipunkti võrra suuremat SKP kasvu aastas. Kasu loodetakse paljudele eri sidusrühmadele, sealhulgas üksikisikutele, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele, suurettevõtjatest pangalaenu võtjatele ja võlausaldajatele, valitsustele.

Lühidalt on eelnõu seletuskirjas ära toodud ELi direktiivi ja määruse eelnõudes esitatud muudatused

võrreldes hetkel kehtiva regulatsiooniga, mille alusel muudetakse ka krediitiasutuste seadust järgmiselt:

- Pangad ja investeerimisühingud peavad hoidma senisest rohkem kvaliteetset kapitali kindlustamaks nende suutlikkuse kahjumit katta.

Kasu loodetakse paljudele eri sidusrühmadele, sealhulgas üksikisikutele, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatele, suurettevõtjatest pangalaenu võtjatele ja võlausaldajatele, valitsustele.

- Pangad peavad looma kahjumite katmiseks piisavad kapitalipuhvrid. Kapitalipuhvrite täitmiseks on kõigi eelduste kohaselt vähemalt suurpankade kapitalipuhvrid piisavad. Hetkel puudub teadmine selle kohta, millist mõju võib tulevikus omada väga kontsentreeritud pangandusturule täiendavate süsteemiriski ning süsteemset

oluliste asutuste lisakapitalipuhvri kehtestamine. Loodeatakse aga, et uued kapitalipuhvrid tagavad suurema tõenäosusega selle, et pankadel on piisavad vahendid erinevatest asjaoludest (sh ka turuolukorra muutustest) tulenevate kahjumite katmiseks.

- Tugevdatakse likviidsusjuhtimise nõudeid. Pangad peavad juhtima oma rahavoogusid tagades nii lühi- kui pikaajalise likviidsuse. Finantseerimisasutuste likviidsusriskiprofiili lühiajalise vastupanuvõime parandamiseks teeb komisjon ettepaneku võtta kasutusele likviidsusmäär, mille täpsed komponendid ja kohandamine määratakse kindlaks lähiaastatel.
- Pangad peavad järgima finantsvõimenduse piirmäärasid. Komisjoni poolt tehakse ettepanek järelevalve teostamiseks finantsvõimenduse määra üle, finantsvõimenduse määra siduvaks nõudeks muutmine on plaanis 2018. a.
- Pangad peavad hoidma rohkem kapitali juhul, kui nad kauplevad keeruliste ja riskantsemate finantstoodetega, nagu näiteks tuletisinstrumentid.

- Pankade ja investeerimisühingute üldjuhtimisele kehtestatakse rangemad nõuded. Juhtimise ning juhtide nõuete muutmise täpsemaks peaks aitama vältida seda, et pangad võtavad liigselt riske ning seega lõppkokkuvõttes välditakse liigse riski kogunemist finantssüsteemis. Nõuded seoses juhatuse koosseisuga ja juhatuse liikmete valimisega tagavad asjakohasemad toimingud, kompetentsuse, ajalise pühendumuse ja suurenenud aruandekohustuse nõuetekohase täitmise. Hästi informeeritud pädev juhatuse, nõukogu ning suuremate pankade puhul ka nõukogu spetsiifilised komiteed ning tugev riskijuhtimisfunktsioon suurendavad panga võimet teha kindlaks ja juhtida tekkivaid riske ning seega vähendada liigset riskide võtmist. Avalikustamisinõuetega toetatakse suuremat läbipaistvust, millega kaasneb informeeritum turg ja parem turudistsipliin.
- Kui pangad ja investeerimisühingud ei täida regulatiivseid nõudeid, rakendatakse neile sanktsioone ja meetmed, mis ühtlasi toimivad mõjusa hoia-tusvahendina.
- Suurendatakse finantsjärelevalve asutuste pädevust ja volitusi, sh järelevalveasutuste õigusi haldussunni ja muude sanktsioonide rakendamisel.
- Omavahendid (tõstetakse omavahendite nõudeid ja karmistatakse omavahendite kvaliteedinõudeid; ühtlustatakse omavahenditest tehtavaid mahaarvamisi). Omavahendite nõuete muutmise eesmärk on karmistada kapitaliinstrumentide aktsepteeritavuse kriteeriume. Selle tagajärjel suureneb regulatiivse kapitali maht, mis pankadel ja investeerimisühingutel peab olema ning mida võib järelevalve eesmärgil usaldusväärselt aktsepteerida. ■

AASTA 2012 PARIMAKS TÖÖSTUSMAASIKUKS ON

JAAGUMÄE TALU TOOTMISKOMPLEKS NAVI KÜLAS VÕRUMAAL

AUTOR: Andreas Jupits

19. augustil tunnustas koudakaunistamise liikumise patroon, Vabariigi President Toomas Hendrik Ilves Eesti kodu konkursi võitjaid. Haapsalu Kultuurikeskuses toimunud vastuvõtul tunnustati 81 konkursivõitjat. Muuhulgas andsid Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Eesti Töandjate Keskkliit auhinna ka kauneimale tööstusmaastikule.

Selleaastase parima tööstusmaastiku auhinna pälvis Jaagumäe Talu tootmiskompleks Navi külas Võrumaal. Võru lähedal Navi küla maa-del asuvat tootmistalu on arendatud alates 1990. aastast. Küla soovhoosiaegsete hoonete kompleks on aja jooksul saanud kaasaegse kena väljanägemise. Tootmishoonete ala on ca 7 hektarit, hoonete ümber on rajatud ehitisi loodusega siduv haljastus. Talu pakub tööd paljudele kohalikele inimestele. Talu omanik on ka aktiivne ühiskonnaliige. Peremehe Mart Timmi

ja tema poja Tarmo eestvedamisel loodi Navi külla Võrumaa esimene seltsimaja ning asutati külaselts. Talus viiakse läbi õppepäevi kooli-õpilastele.

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor Mait Palts sõnas oma auhinna üleandmise puhul peetud kõnes: „Parima tööstusmaastiku tunnustuse saab pälvida vaid selline ettevõtte või organisatsioon, kes on panustanud mitmekülgset ja terviklikult teda ümbritseva keskkonna paremaks ja kaunimaks muutmisele, pidades silmas, et tulemus oleks nauditav nii temale endale, seal töötavatele inimestele, klientidele ja kokkuvõttes kõigile eestlastele ja Eesti külalistele. Selline tegevus näitab ettevõtja ühiskondlikku vastutustunnet, soovi kogukonda panustada ja väärib tunnustust. Tänane laureaat on seda kõike kahtlemata suutnud, olles heaks näiteks ja motivaatoriks paljudele teistele.“ ■

Jaagumäe talu pakub tööd paljudele kohalikele inimestele. Talu omanik on ka aktiivne ühiskonnaliige.

MAKSMISEST.

NÜÜD JA TULEVIKUS

REET TEDER

Kaubanduskoja esindaja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees

Euroopa Komisjon on võtnud ette edendada kogu Euroopa Liidus (EL) turvalist, läbipaistvat ja uuenduslikku maksekeskkonda. Selleks on kõigepealt üllitatud vastav roheline raamat. Komisjoni rohelises raamatus käsitletakse tervet hulka makseküsimusi. Komisjon kirjeldab oma visiooni integreeritud turust, teeb kindlaks lüngad praeguse olukorra ja visiooni vahel ning probleemid, mis neid puudujääke tekitavad.

Selle visiooni kohaselt, mis käsitleb ELi territooriumil eurodes tehtavaid elektroonilisi jaemakseid, ei tohiks teha vahet piiriülestel ja riigisisestel maksetel. SEPA (vt Teataja nr 13-2012) koostatud standardite ja eeskirjade kohaselt tuleks selline vahetegemine lõpetada ka ELi territooriumil muudes väärin-gutes tehtavate maksete puhul. Selle tulemusel kujuneks ELis välja tõeliselt ühtne e-turg.

Täielik integreerimine tähendaks, et:

- tarbijad kasutavad kõigiks maksetehinguteks ühte pangakontot, isegi kui nad ei ela oma päritoluriigis või reisivad sageli ELi piires. Innovatsiooni kiirenedes muutub maksete tegemine mugavamaks ja seda kohandatakse vastavalt ostutehingu konkreetsetele asjaoludele (internetimaksed versus ostukohas maksmine, mikromaksed versus suure väärtusega maksed jne);
- ettevõtjad ja riigiasutused saavad oma maksemenetlusi lihtsustada ja need sujuvamaks muuta ning tsentraliseerida finantstehingud kogu ELis. Sellega võib säästa suuri summasid. Lisaks kiirendavad ühised avatud standardid ja kiirem maksetehingute teostamine rahavoogude liikumist;
- kauplejad saavad samuti kasu odavatest, tõhusatest ja turva-

listest elektroonilistest makse-lahendustest. Tugevnev konkurents suurendab huvi arveldamise eri võimaluste (st sularaha vältides) vastu. See omakorda sunnib kiiremini üle minema e-kaubandusele ja parandab tarbijate kogemusi maksete tegemisel;

- makseteenuse osutajad, st pangad ja muud makseteenuse osutajad, saavad kasu maksevahendite standardimisest tulenevast mastaabisäästust ning nende kulud vähenevad seeläbi pärast esialgse investeeringu tegemist. See avab juurdepääsu uutele turgudele, et suurendada olemasolevate maksevahendite tulu baasi ja laiendada innovatsiooni;
- tehnoloogia pakkujad, näiteks tarkvara müüjad, andmetöötled ja IT-konsultandid, saavad oma arendustegevuses ja lahendustes tugineda üleeuroopalistele maksevahenditele ning see toetab innovatsiooni kõigis ELi liikmesriikides.

Selle helge tuleviku maaletoomiseks määratleb Euroopa Komisjon (EK) rohelises raamatus viis ulatuslikku meedet, mille eesmärk on turuintegratsiooni kiirendamine, ning arutleb selle üle, kuidas tuleks nende rakendamist juhtida. Esimene meetmekogumik on küsimuste hulga poolest suurim ja hõlmab turu killustatuse, turulepääsu ja piiriüleste

turgude teemasid. Ülejäänud meetmed puudutavad läbipaistva ja kulutasuva hinnakujunduse, standardimise, koostalitlusvõime ja turvalisuse küsimusi. Juhtimisjuhiseid kohaldatakse olemasolevatele SEPA maksesüsteemidele (krediitkorralduste skeemile ja otsekorralduste skeemile), samuti maksekaartidele, e-maksetele ja m-maksetele (st mobiiliga). Võrreldes näiteks Aasia ja Vaikse ookeani piirkonnaga on m-maksete turu hõlvamisel ELis veel palju kasutamata võimalusi. Lääne-Euroopas oli näiteks 2010. aastal 7,1 miljonit mobiilmakseteenuse kasutajat võrreldes 62,8 miljoni kasutajaga Aasias ja Vaikse ookeani piirkonnas (suur osa neist Jaapanis).

Üks peamisi põhjuseid, miks Euroopa turgu hõlvatakse aeglasemalt, on mobiilmaksete turu suur killustatus. Peamised turul tegutsevad ettevõtjad (mobiilsideoperaatorid, makseteenuse osutajad, mobiiltelefonide tootjad) ei ole veel kokku leppinud toimivas ärimudelil, mis võimaldab rakendada koostalitlusvõimelisi makselahendusi.

Rohelises raamatus on märkusena muuhulgas öeldud ka, et ELi integreeritud makseteenuse turul oleks kõrvalseadusena võimalik koguda haldusandmeid, mida saaks kasutada ühtlustatud statistika koostamiseks.

Tõhusus võiks märkimisväärselt suureneda, kui maksjad muudaksid oma harjumusi ning kasutaksid moodsaid ja odavamaid maksevahendeid. Lisaks näitavad tõendid, et sularahamaksete leviku tase on positiivses seoses varimajanduse tasemega, sest sularahamakseid on raske jälgida.

Seda rohelist raamatut arutab ka EMSK (Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee). Üks EMSK tähelepanek puudutab sularahamaksete osakaalu. Nimelt keskendutakse rohelises raamatus e- ja m-maksetele, jättes samas käsitlemata sularahamaksete siiani domineeriva rolli – need moodustavad 80 % maksetehingutest Euroopas. Kulude suurem läbipaistvus on ühtviisi oluline nii e-maksete kui ka sularahamaksete puhul ning see peaks olema peamine võrdlusalus sularahata maksevahendite analüüsimisel. Üldsuse hulgas on siiani levinud arusaam, et sularahas maksmine on tasuta. Tõhusus võiks märkimisväärselt suurenedagi, kui maksjad muudaksid oma harjumusi ning kasutaksid moodsaid ja odavamaid maksevahendeid. Lisaks näitavad tõendid, et sularahamaksete leviku tase on positiivses seoses varimajanduse tasemega, sest sularahamakseid on raske jälgida. Seetõttu sooviks EMSK täiendada algatusi, et muuta (st vähendada) sularaha osakaalu tänapäeva majanduses.

Veel arutatakse rohelises raamatus selle üle, kellele lubada juurdepääsu isikute kontodel olevatele andmetele vabade vahendite kohta. Siin on aga EMSK mures selle pärast, et üksused, mille tegevust ei reguleerita ja mille üle ei teostata järelevalvet, püüavad saada ligipääsu tundlikele kontoandmetele. Lisaks ei kajastata asjaomaste ettevõtjate kohustusi ja ülesandeid Euroopa õigusraamistikus piisaval määral ning sellel võivad andmete väärkasutamise või pettuse korral olla ootamatud tagajärjed tarbijatele.

EMSK asub nõudma EKlt, et seda tuleb hoolikalt analüüsida, võttes arvesse selliseid aspekte nagu turvalisus, andmekaitse, tarbijaõigused, konkurents ja hüvitatud pangakontode hoidjatele. ■

EUROOPA UUDISED

UUED ELEKTRONIKA- JÄÄTMETE KÄITLEMISE EES- KIRJAD AITAVAD RESSURSSSE PAREMINI KASUTADA

13.08.2012 jõustusid elektroonikajäätmete kogumise ja töötlemise täiustatud eeskirjad. Elektroonikajäätmed (elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmed, elektroonikaromud) on üks kiiremini kasvavaid jäätmehoogusid ja see rikas teise toorme allikas on vaja teha turule kättesaadavaks. Kasutatud telerites, sülearvutites ja mobiiltelefonides on kulda, hõbedat, vaske ja haruldasi metalle, mille ringlussevõtuks on vaja jäätmeid süsteemikindlalt koguda ja töödelda. Uus direktiiv on suur samm edasi ja annab tõuke ressursside paremaks kasutamiseks kogu Euroopas.

Nähakse ette, et müüdüd elektroonikaseadmetest tuleb alates 2016. aastast koguda 45%; teisel etapil, alates 2019. aastast tuleb koguda juba 65% müüdüd elektroonikaseadmetest ehk 85% tekkivatest elektroonikajäätmetest. Liikmesriigid võivad valida, millise neist kahest võrdväärsest näitajast nad võtavad aluseks selle eesmärgi saavutamise mõõtmisel. Alates 2018. aastast laiendatakse direktiivi praegust piiratud reguleerimisala, nii et see hõlmaks kõiki elektroonikajäätmete kategooriaid.

Direktiiv annab liikmesriikidele tõhusamad vahendid võitluseks

jäätmete ebaseadusliku ekspordiga. Elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmete ebaseaduslik vedu on tõsine probleem, eriti kui jäätmed on maskeeritud kasutatud seadmete lubatud saadetiseks, et hiilida mööda ELi jäätmekäitluseeskirjadest. Uue direktiiviga kohustatakse eksporditajaid katsetama, kas seadmed töötavad või mitte, ja esitama dokumendid sellise saadetise kohta, mida võidakse pidada ebaseaduslikuks.

Veel üks oodatav täiustus on halduskoormuse vähendamine eri riikide registreerimis- ja aruand-

Alates 2018. aastast laiendatakse direktiivi praegust piiratud reguleerimisala, nii et see hõlmaks kõiki elektroonikajäätmete kategooriaid. Direktiiv annab tõhusamad vahendid võitluseks jäätmete ebaseadusliku ekspordiga.

miskohustuste ühtlustamise kaudu. Liikmesriikide e-jäätmetootjate registreid käsitlevaid nõudeid on ühtlustatud.

Hiljemalt 14. veebruariks 2014 peavad liikmesriigid viima oma elektri- ja elektroonikajäätmeid käsitlevad õigusaktid uue direktiivi ja uute eesmärkidega vastavusse. Pärast seda kuupäeva võivad tarbijad väiksemad elektroonikajäätmed suurtesse kauplustesse tagasi viia, kui muud

olemasolevad kogumisviisid ei ole tõendatult vähemalt sama tõhusad. Liikmesriigid peavad tagama, et pärast aastat 2016 kogutakse asjaomas riigis müüdüd elektri- ja elektroonikaseadmete kogusest kokku 45%. Pärast 2018. aastat laiendatakse direktiivi reguleerimisala praegustelt kategooriatelt kõikidele elektri- ja elektroonikaseadmetele.

EUROOPA KOMISJON ESITAS JULGEOLEKU- TÖÖSTUST TOETAVA TEGEVUSKAVA

Euroopa Komisjon esitas juuli lõpus Euroopa julgeolekutööstuse edendamise tegevuskava, mis peaks innustama seda tööstusharu jätkama oma tegevust Euroopas ja tootma jätkuvalt kõrge kvaliteediga turvatooteid. Julgeolekutööstus on üks ELi suurima kasvu- ja tööhõivepotentsiaaliga sektoreid.

„Turu praegune killustatus nõrgendab Euroopa julgeolekutööstuse konkurentsivõimet. Nn ELi kaubamärgi puudumine on eriti kahjulik, sest tulevikus ei asu julgeolekutehnoloogia jaoks olulised turud Euroopas, vaid tärkava turumajandusega riikides,“ märkis Euroopa Komisjoni tööstuse ja ettevõtluse eest vastutav asepresident Antonio Tajani.

Komisjon ettepaneku kohaselt tuleks ühtlustada julgeolekutehnoloogia standardid ja sertifitseerimise kord; kasutada paremini ära

(tsiviil)julgeoleku ja kaitseuurin-gute koostoimet; kasutada uudseid rahastamiskavasid, näiteks kom-mertskasutusele eelnevaid han-keid, et katsetada ja kontrollida ELi julgeoleku teadusprojektide tule-musi; ning uurida uute julgeoleku-tehnoloogiate ühiskondlikku mõju juba teadustöö etapis.

Enamiku julgeolekusektori turu-osade puhul on Euroopa ettevõt-
ted jätkuvalt maailmas esirinnas. Soodsad siseturutingimused, aga ka ELi julgeolekutööstuse posit-siooni tugevdamine tärkavatel rahvusvahelistel turgudel on teh-noloogilise eelise säilitamiseks ja arendamiseks määrava tähtsuse-ga. Eriti tuleks toetada VKEsid, et nad pääseksid rahvusvahelistele turgudele kolmandates riikides.

ELI TOLL PIDAS PIIRIDEL KINNI ÜLE 100 MILJONI VÖLTSTOOTE

Euroopa Komisjoni iga-aastase aruande kohaselt pidas ELi toll 2011. aastal kinni peaaegu 115 miljonit toodet, mida kahtlustati intellektuaalomandiõiguste rikku-mises, sealhulgas oli kinnipidamisi võrreldes eelneva aastaga 15 prot-senti rohkem.

Kinnipeetud kaupade väärtus oli peaaegu 1,3 miljardit eurot, mis on kasvanud võrreldes eelneva aas-taga 18 protsenti. Tollis kõige sagedamini kinnipeetud toodete hulka kuulusid ravimid (24%), pakkematerjal (21%) ja sigaretid (18%). Kõigist kinnipeetud toode-test 28,6 protsenti moodustasid esmatarbekaubad ning tarbijate tervist ja ohutust mõjutada võivad tooted. 2011. aastal suurenes jät-kuvalt kinnipeetud postipakkide arv, kusjuures 36 protsenti pakki-dest oli seotud ravimitega.

Kõikidest völtstoodetest 73 prot-senti pärines Hiinast, kuigi teata-vatel tooteliikidel on oma kindel päritoluma, nt toiduained Türgist, alkohoolsed joogid Panamast, ka-rastusjoogid Taist ja mobiiltele-
fonid Hongkongist. Ligikaudu 90 protsendil juhtudel kinnipeetud tooted kas hävitati või algatati nende suhtes kohtumenetlus rik-kumise kindlakstegemiseks.

Koostöö kaubanduspartneritega aitab vältida völtstoodete sisse-toomist ELi. Kui ettevõtte kahtlustab, et tema intellektuaalomandi-õigusi rikutakse, võib ta nõuda tollilt meetmete rakendamist. Euroopa Komisjon on koostanud juhendi intellektuaalomandiõi-guste omajatele, et aidata neil sel-liseid taotlusi esitada.

LAPSED SAAVAD NÜÜD MÄNGIDES EUROOPA KOHTA TEADMISI KOGUDA

Lastenurga mängud nüüd ka eesti keeles. Euroopa Komisjon avas las-tele ja noortele pühendatud ELi teemalise veebilehe „Lastenurk“, kus saab mängida Euroopa Liitu ja selle liikmesriike käsitlevaid män-ge, osaleda viktoriinides ning leida teavet Euroopa Liidu kohta.

„Lastenurk“ koosneb kolmest osast. Alalehel „ELi mängud ja viktori-inid“ saavad lapsed vanuses 6 kuni 16 aastat mängida toredaid ja hari-vaid mängu. Osast „EL – mis see on?“ leiavad lapsed Euroopa kaardi, millel klõpsates saavad nad teada huvitavaid fakte ELi ja selle liik-mesriikide kohta. Veebilehe osas „Tutvu oma õigustega“ antakse mängude, videote ja teabe vormis ülevaade laste õigustest eraldi kahes vanuserühmas.

Kõikides veebilehe osades saavad lapsed mängida oma emakeeles, kuid neil on võimalus proovida oma oskusi ka 21 teises Euroopa Liidu ametlikus keeles.

„Lastenurk“ on seotud ka juba varasemast töötava õpetajatele mõeldud veebilehaga, mis koondab õppetöök vajalikke materjale, mille abil õpetajad saavad selgi-tada, milleks ELi vaja on ja kuidas see toimib. Lehelt leiab nii põhi- kui ka keskkoolile mõeldud õppema-terjale, millest on valiku koostanud liikmesriikide hariduseksperdid.

Lastenurga veebileht:

http://europa.eu/kids-corner/index_et.htm

AIDAKE MEIL TAGADA TEIE ÕIGUSED

Andke meile teada probleemidest, millega olete kokku puutunud mõ-nes teises ELi liikmesriigis reisisid, õppides, töötades või elades. Kom-isjon seisab teie ELi kodaniku-õiguste tagamise ja tugevdamise eest. Seetõttu sooviksime teada, millised on teie kogemused seoses nende kasutamise-ga.

Samuti on teretulnud teie ette-panekud selle kohta, kuidas kõr-valdada takistused, millega olete kokku puutunud näiteks mõnes teises ELi liikmesriigis töötamisel või õppimisel.

Saate meile oma mõtted edastada kodanikuõigusi käsitleva konsul-tatsiooni vahendusel (kuni 9. sep-tembrini 2012).

Teie kogemusi ja ideid võetakse arvesse uue kodakondsust käsit-leva aruande ettepanekutes. Kõne-alune aruanne esitatakse 2013. aastal.

Teie õigused

ELi liikmesriigi kodanikuna olete samuti ka ELi kodanik. Lisaks riik-likele privileegidele on teil ka rida õigusi, milles on kokku leppinud kõik 27 liikmesriiki, ning mis on tagatud ELi aluslepingutega. See tähendab, et teil on õigus:

- reisida ja elada kõikjal ELis;
- võrdsele kohtlemisele kõigi teis-te ELi kodanikega (diskrimineerimata kodakondsuse alusel);
- hääletada ja kandideerida ko-halike omavalitsuste ja Euroopa Parlamendi valimistel, sõltuma-ta sellest, millises ELi liikmes-riigis te elate;
- saada väljaspool ELi abi mõne teise ELi liikmesriigi saatkon-nast või konsulaadist (kui teie riigil ei ole selles riigis esindust) samadel tingimustel asjaomase riigi kodanikega;
- esitada Euroopa Parlamendile petitsioone, juhul kui puutute kokku probleemidega, ning pöörduda Euroopa Ombudsma-ni poole;
- ühineda teiste ELi kodanikega, et taotleda uute ELi õigusaktide vastuvõtmist kodanikualgatu-se abil.

Samuti on teil muid õigusi – näi-teks tarbijaõigused Internetis teis-est ELi liikmesriigist midagi ostes.

Lisainfo:

http://europa.eu/youreurope/citizens/index_et.htm

(Allikas: Euroopa Komisjoni esindus Eestis)
Loe lähemalt Koja kodulehelt
www.koda.ee/uudised/euroopa-uudised-2

DESIGN MATTERS*!?

PIRET POTISEPP
Innovatsioonikeskus
InnoEurope

20.–23. septembrini toimub Eesti disainielu elavdajana tuntuks saanud Disainiöö. Järjekorranumbrilt juba seitsmes festival keskendub valdkondadele, milles disaini roll elukeskkonna paremaks muutmisel on toonud käegakatsutavaid tulemusi.

D isainerite ja ettevõtete koostöö

Selleaastane festival toimub Design Matters egiidi all. Programmis on kesksel kohal seminarid, konkursid ja kontaktmess, mis keskenduvad disaini ja ettevõtete koostööle ning aitavad osalejatel lahti mõtestada edu võimalikkuse mudeleid erinevate valdkondade vahel. Pearõhk on sel aastal mööbli- ja moetööstuse valdkonna praktikute edulugude tutvustamisel ning oma kogemusi tulevad kuulajatega jagama mitmed tunnustatud disainerid ja ettevõtjad. Rahvusvaheliste esinejate seas on Eesti juurtega maailmatuntud moedisainer Oskar Metsavaht Brasiiliast, Per Mollerup, Tapio

Anttila, Adam von Haffner, Fabien Cappello jt tunnustatud disainerid Taanist ning Suurbritanniast. Esinejad püüavad vastust leida küsimusele, missugune koostöövorm on ettevõttele ja disaineritele sobivaim.

Ülevaade disainiuudistest meilt ja mujalt

Tavapäraselt ilmestavad Disainiööd mitmed näitused, kus huvilistel on võimalik kõrvutada erinevate maade loomepotentsiaali ning viia end kurssi nii Eesti kui naabrite disainiuudistega. Tutvuda saab üle maailma kuulsust kogunud Taani disainiauhindadega Index. Rotermanni kvartalis asuvas Elevaatori hoones avatakse mahukas toote-

disaini väljapanek. Keskkonna ligipäasetavusele keskendub rahvusvaheline näitus „Cities For All“. Festivali tippündmus on Eesti Disainiauhindade gala Lennusadamal, kus tunnustust jagatakse nii tootedisaini, graafilise disaini kui ka teenuse disaini valdkonnas. Nominentide töödega saab tutvuda internetis ja näitustel mitmes kesklinna galeriis.

Kiirloeng Helsingi kogemustest

„Pecha Kucha“ õhtul saab jälgida kiirloenguid, kus teiste seas astub ülesse Pekka Timmonen, Helsingi Kultuuripealinna 2012 peakorraldaja. Pekka arutleb teemal, kuidas disaini abil muuta linna atrak-

tiivseks turismisihtkohaks. Samuti jagab ta oma kogemusi disainipealinna korraldamisest.

Oma üritustega aitavad Disainiööd rikastada sattelliidid üle terve linna. Festivali tõmbekeskused asuvad Rotermanni kvartalis ja Eesti Disaini Majas. Lisaks Tallinnas toimuvale saavad sel aastal festivalielamusest esmakordselt osa ka tartlased. ■

* Disain loeb (ing. k)

Disainiöö peakorraldaja on Eesti Disainerite Liit.
Programm ning lisainfo:
www.disainioo.ee

ETTEVÕTLIKKUS JA ETTEVÕTLUS KÄSIKÄES

AILI OHLAU
Õpiku toimetuse liige

Ärihooaja avamisel Lennusadamas võis märgata ringi liikumas rõõmsavärvilist raamatut tutvustavaid koolinoori ning nende tugikeskust – oranživärvilist telki. Tegemist oli Eesti esimese gümnaasiumitele suunatud trükisooja ettevõtlusõpiku esmaesitlusega.

SAATEKS:

Kaubanduskoja peadirektor Mait Palts: „Loodan, et meile kõigile nii olulised teemad, nagu ettevõtlikkus ja ettevõtlus, jõuavad õpiku abil paljudele noortele veelgi lähemale ja tekitavad huvi majanduse või ettevõtluse teemasid sügavamalt tundma õppida ja miks mitte ei võiks juhtuda seegi, et õpikust saadud ettevõtluspisik mõne tulevase ettevõtja sirgumisele aluse paneb.“

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda on tänavu pannud oma abistava õla alla õpiku „Ettevõtlikkusest ettevõtluseni“ viimiseks võimalikult paljude koolide õppekavasse. Vajadust sellise õpiku järele on majandus- ja ettevõtlusõpetajad tundnud ammu. Nüüd on see olemas, kuid enamikul koolidest puuduvad võimalused piisavate õpikukomplektide ostmiseks.

Sellest tulenevalt näitab ka Kaubanduskoda üles ettevõtlikkust ning aitab pöörata ettevõtjate tähelepanu võimalusele teha heategu ja kinkida neid õpikuid koolidele. 10, 20 või 30 õpikut aitaks ettevõtlusõpet alustada väiksemates maapiirkonna koolides – seal, kus ettevõtluse arendamist

kõige rohkem tarvis oleks. Linnakoolide vajadused on suuremad, kuid neile saaksid õpikuid kinkida korraga mitu vastava kooli kunagist vilistlast või õpilaste vanemat.

Tegemist on ebatraditsioonilise ettevõtmisega, kuid ka õpik ise pole tavaline. Eriliseks teevad õpiku veel mitu asjaolu:

- suur hulk autoriteetseid autoreid,
- õpetajate ja õpilaste soovide arvestamine põhjaliku testimise kaudu,
- põnevad näited Eesti ettevõtlusest,
- tegelaskujud elust enesest.

Lennusadamas uudistasid värsket õpikut nii tegutsevad ettevõtjad

kui ettevõtlust alles kavandavad noored. Suurim rõõm oli kuulda kahelt äsja Piritas Gümnaasiumi lõpetanult ühest suust hüüatust: „Just seda oleks meil koolis vaja läinud. Siin on kõik nii hästi kirjutatud!“

Sellele, et ettevõtlusõpik oleks koolinoortele arusaadavam ja huvitavam, aitasid eelmisel õppeaastal kaasa kaheksa gümnaasiumi ja kutsehariduskooli õpilased. Õpetajate juhendamisel testisid nad õpiku valminud käsikirja.

Isegi alles n-õ toorikuga tutvumisel olid õpilaste hinnangud positiivsed, näiteks: „Üldiselt arvan, et õpik on väga õpilasesõbraliku tekstiga, sest kõik on ilusti jutustavalt

Õpiku toimetuse liikmed.

ning huvitavate näidete põhjal lahti seletatud." Seda, et peatükidesse kirjapandu annab laiemaid teadmisi, kui ainult ettevõtte rajamisega seonduv, ilmestas näiteks kommentaar: „Väga huvitav ja mõtlemapanev materjal. Tekitas soovi ja mõtet kindlasti alustada ka eelarve pidamist, eriti mõeldes eesseisvatele ülikooliaastatele.”

Kohti, mis olid sihtgrupile raskemini mõistetavad, kirjutati testimise järgselt autorite ja toimetuse poolt selgemaks. Ning õpitu paremaks kinnistamiseks lisati veelgi näiteid ja illustreerivaid materjale.

Õpiku autoriteks on 24liikmeline kollektiiv, mis koosneb Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor, Tallinna Tehnikaülikooli ja Tartu Ülikooli õppejõududest ning ettevõtluses tegutsevatest praktikutest. Seega tegemist ei ole pelgalt Eesti jaoks kohandatud õppematerjaliga, vaid kõik tekstid on kirjutatud spetsiaalselt selle õpiku tarbeks.

Noortes õppematerjaliga tihedam seose tekitamiseks sai sellesse toodud neli prototüüpidel põhinevat tegelaskuju – Meeri, Laura, Sergei ja Taavi. Igaühel neist tegelestest on erinevad huvid ja eesmärgid, mis aitavad paremini mõista ettevõtluse olemust ja loodetavasti ka soovi noortes endis ettevõtlikkust arendada. Tegelasid elavdavad ka meelde jäävad illustratsioonid.

Õpik „Ettevõtlikkusest ettevõtluseni“ pole lihtsalt käsiraamat sellest, kuidas hakata äri ajama ja raha teenima. See on tööriist ja vahend õpetajatele, lastevanematele, meile kõigile selleks, et kujundada järeltulevas põlvkonnas ja oma lastes ettevõtlikkude eluhoiakut, märkis õpiku vastutav väljaandja ja Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor ettevõtluse õppetooli juhataja Toomas Saal. ■

EESTI ETTEVÕTTED ROOTSI TURULE

IVAR VESKIOJA
Eesti-Rootsi Kaubanduskoda
juhatuse liige

Eesti suurim eksporditur on Rootsi, saabunud otseinvesteeringute mahust kuulub samuti kolmandik Rootsi kapitalile. Eesti kasuks räägivad geograafiline asukoht, maksu- ja õiguskeskkond ning madalad tööjõukulud. Rootsi-suunalisest ekspordist moodustab üle poole masinate ja mehhaaniliste seadmete väljavedu. Selle taga on ennekõike Eestis tootmist omavad väliskontsernid, sh suu-riimaks eksporditjaks tõusnud miljardifirma Ericsson Eesti AS. Kuidas on aga seis Eesti kapitali kohalolekuga Rootsis? Statistikaameti andmetel on välisriikidesse tehtud otseinvesteeringutes Rootsi 2011. aasta lõpu seisuga tagapool Leedust, Lätist, Küprosest, Soomest, Venemaast ja Ukrainast. Otseinvesteeringute kogumahust on vaid 2,3% läinud Rootsi, mis on ligi kümme korda vähem võrrelduna nii Leetu kui Läti tehtud paigutustega. Selline suur erinevus on geograafilise läheduse valguses märkimisväärselt suur. Maksukeskkond on Balti riikidest ebasoodsam ettevõtte tulumaksu osas, kuid see üksinda ei saa olla aluseks kõrge ostujõuga naaberriigi välistamiseks. Eesti-Rootsi

Kaubanduskoda 2008-2012 aastate liikmeskonna andmetele tuginedes on Eesti kapitalil põhinevatest firmadest teinud otseinvesteeringuid AS Tavid, BIGBANK AS, 10Office Group OÜ ning börsiettevõtetest AS Tallink Grupp.

Miks on Rootsi olnud kodumaisele kapitalile ebaatraktiivne võrreldes teiste regiooni riikidega?

Eesti naabritest on tegemist suurima rahvaarvuga ühisturu liikmega, kus ettevõtja saab toetuda Euroopa Liidu ühtlustatud regulatsioonile. Kas Rootsis on liiga kulukas äri teha? Tööjõukulude osas on tõesti Rootsi ligi kolm korda kallim riik. Kas see on ka praktikas takistuseks otseinvesteeringute tegemisel? Maailmas tehtud uurin- gud on näidanud, et palgatase ning kõrged tegevuskulud on väiksem tõrge kui napp turuinformatsioon. Olukorras kus Eesti ettevõttel napib informatsiooni võib kulude tase hirmutada. Arvutustesse tuleb kaasata kõrgem müügi- marginaal ja mastaabi erinevus. Arvestades Rootsi ostujõudu, rahvaarvu ning tehnoloogilist arengutaset on

Eesti kapitalil põhinevatest firmadest on teinud otseinvesteeringuid Rootsi AS Tavid, BIGBANK AS, 10Office Group OÜ ning börsiettevõtetest AS Tallink Grupp

otseinvesteeringuteks ning kõrge lisaväärtusega toodete ja teenuste ekspordiks eeldused väga tugevad.

Eesti-Rootsi Kaubanduskojal on 73 liiget

Eesti ärihuve Rootsis esindavad Välisministeerium, EAS ning 2008. aastal asutatud Eesti-Rootsi Kaubanduskoda. Koda on Rootsi mitmetulundusühing, millel on 73 liiget, nende seas Eesti ja Rootsi firmad

Eesti-Rootsi Kaubanduskoja peamine eesmärk on Rootsis Eesti ettevõtjate ühendamine ja toetamine ürituste programmi ja võrgustikuga.

ning eraisikud. Koda töötab koostöös EASI Stockholm ekspordiesindaja ning Eesti saatkonna majandusnõunikuga. Koostööd planeeritakse kord kvartalis kogunedes. Koja peamine eesmärk on Rootsis Eesti ettevõtjate ühenda-

mine ja toetamine ürituste programmi ja võrgustikuga. Turule siseneva Eesti ettevõtja suurim kasu seisneb just pakutavas võrgustikus, liikmete ärikogemuste ja kontaktide jagamise keskkond aitab uuel turul toime tulla. Lisaks Eesti kapitalile koondab koda ka väliseesti ärikogukonda, mis loob head eeldused kohalike emakeelsete partnerite leidmiseks. Koja üritustelt leiab Rootsis sündinud eesti keelt kõnelevaid ettevõtjaid, raamatupidajaid, audiitoreid, ärikonsultante ja advokaate.

Koja programmis on tavapärasel formaadil ärilõunad ja ettekanded Stockholmis Eesti saatkonnas ning Eesti Majas. Kõnelemas on käinud kunagine Swedbank Grupi finantsjuht Erkki Raasuke, Estonian Airi president Tero Taskila, kunagine Norma emafirma Autolivi asepresident Halvar Jonzon, East Capital Exploreri kunagine tegevjuht Gert Tiivas ja teised tuntud koja liikmete esindajad. Koostöös Rootsi ja Taani kojaga on Tallinnas korraldatud kolm aastat järjest ka suureformaadilist Põhjamaade turgude teemalist välisesinejatega konverentsi Nordic Open. 2012. aastal

toimub see 14. septembril Euroopa hotellis. Lisaks vahendatakse ärikontakte ning soodustusi kulude kokkuhoiuks.

Koda juhib üheks aastaks valitav juhatus, milles on asutamisel alates olnud seitse liiget. Juhatuses esimees on advokaat Peeter Aspe, juhatuses aseesimees advokaat Mango Kask MAQS advokaadibüroost, juhatuses liikmed IOffice Rootsi tegevjuht Ivar Veskiõja, ärikonsultandid Taave Vahermägi ja Rein Malm, advokaat Hele Karja GLIMSTEDT advokaadibüroost ning Tallink Silja tegevjuht Kadri Land.

Kutsume Eesti ettevõtteid tutvuma Rootsi ärikeskkonnaga hooaja avaüritusel 12. septembril Eesti saatkonnas Stockholmis. Ettekanetes tutvustatakse Rootsi ärikultuuri, õiguskeskkonda ning turul tegutsevate Eesti ettevõtete lugusid. ■

Lisainfo:

www.estochamber.se
www.nordicopen.org

KONVERENTS

Taani-Eesti ja Eesti-Rootsi kaubanduskojad kutsuvad Põhjamaade turgude teemalisele konverentsile

NORDIC OPEN 2012: CREATING YOUR NORDIC BRAND AND SALES NETWORK

14. septembril
algusega kell 10.00
Euroopa hotellis,
Paadi 5, Tallinn.

Peaesinejad:

- Søren Kelstrup, Taani suursaadik
- Robert Sundqvist, riskikapitalist (Rootsi)
- Peeter Luksep, Absolut, asepresident (Rootsi)
- Rune Krøjgaard, NORR11, disainer (Taani)
- Gunnar Sumberg, Sale4you, tegevjuht (Taani)

Õhtuses paneelis tutvustavad Eesti ettevõtjad oma kogemusi Põhjamaade turgudega.

Registreerimise tähtaeg
10. september 2012.

Lisainfo ja

registreerumise:
www.nordicopen.org

EKSPORDIJUHI JA EKSPORDI MÜÜGIJUHI KUTSESTANDARD KUI SPIKKER JUHILE

PETER GORNISCHEFF
Teenuste direktor

Käesoleval suvel valmis Eesti Kaubandus-Tööstuskoja algatusel ning SA Kutsekoja juhtimisel ekspordijuhi ja ekspordi müügijuhi kutsestandard. Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.

Kutsestandard iseenesest on tehniline dokument, kuid sisse süüvides on see väga hea abiline ekspordiga alustamisel protsesside planeerimiseks või juba tegutsevate eksportööride puhul olemasolevate protsesside

Nii võiks kutsestandard olla spikriks firma juhile oma meeskonna planeerimisel või personalijuhile värbamisel ning täiendkoolituste planeerimisel.

parendamiseks – ametijuhendite koostamiseks, täiendkoolituste planeerimiseks ja uute töötajate värbamiseks. Nii võiks kutsestandard olla spikriks firma juhile oma meeskonna planeerimisel või personalijuhile värbamisel ning täiendkoolituste planeerimisel. Samuti saavad haridust andvad institutsioonid kutsestandardi abil täiustada õppekavasid, et kooli lõpetaksid inimesed, kes ettevõttes tööle hakates omaksid kõiki eeldusi praktiliste ekspordimüü-

giga seonduvate ülesannete täitmiseks.

Kutsestandardis on välja toodud ka ekspordiga seonduvad terminid. Standardi kohaselt on ekspordivälisurgudele suunatud toodete ja teenuste müük, mis arvestab sihtturu eripäraga – nii lihtne see ongi. Samas teeb just sõnapaar „sihtturu eripära“ kvalifikatsiooni eriliseks ning me ei saa seda kõrvutada „tavapärase“ juhi või müüja elukutse/kvalifikatsiooniga.

Kutsestandard jagab ekspordiga tegelevad töötajad laias laastus kaheks – ekspordijuhiks ning ekspordimüügijuhiks. Ekspordijuht juhib rahvusvahelist müügimeeskonda ja kuulub ettevõtte tippjuhtkonda. Ekspordijuht töötab välja pikaajalise strateegilise ekspordiplaani, juhib plaanide elluviimist ning teeb vajadusel muudatusi. Töö on intensiivne, vastutusrikas ning vahelduvate tööülesannetega. Ekspordijuht peab valmis olema meeskonnatööks, mis eeldab suhtlemist nii kaastöötajate kui partneritega (sh teiste kultuuride mõistmist). Ekspordimüügijuhtimine on sihtturgudele orientee-

ritud müügitegevuse koordineerimine koos sinna juurde kuuluvate turu-uuringute koostamise, müügivõrgu loomise ja haldamise, logistika planeerimise ning sihtturgudele suunatud turundustegevustega. Töö on intensiivne ning vahelduvate tööülesannetega. Ekspordimüügijuht peab valmis olema meeskonnatööks, mis eeldab suhtlemist nii kaastöötajate kui partneritega (sh teiste kultuuride mõistmist). Täpsemad tööosad ja tööülesanded, mida seesugused inimesed täitma peavad, on samuti standardis väga konkreetselt kirjeldatud.

On ilmselge, et iga ettevõtte ei saa niisugust „luksust“ endale lubada – omada ekspordijuhti ja ekspordi müügijuhti. Tegemist on ideaalolukorraga. Tihti peab firma juht täitma ka ekspordijuhi rolli või ekspordijuht ekspordi müügijuhi rolli. Iga ettevõtte saab enda organisatsioonis kutsestandardi abil korraldada töö nii nagu see parasjagu võimalik ja otstarbekas on.

Kvalifikatsiooni koostamisel osales ettevõtjatest Allan M. Pettai kontsernist Harju Elekter, Juhan

Bernadt, kes sisuliselt kogu elu on tegelema ekspordiga ja olnud tegev sellistes firmades nagu Eniro ja Ericsson ning Anu-Mall Naarits Marketingi Instituudist. Lisaks osales Eesti Kaubandus-Tööstuskoja esindajana käesoleva artikli autor ning ettevõtlusorganisatsioonide esindajatest Sirje Potissepp. Oma panuse andsid ka Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse konsultandid Anu-Maaja Pallok ning Tiina Truuväärt. Töögrupp aitas administratiivse poole pealt SA Kutsekojast Margit Salmar.

Head ekspordimist! ■

Ekspordijuhi kutsestandardiga saab tutvuda SA Kutsekoja veebileheküljel klikates alammenüül „otsi kutsestandardit“, samuti on standard saadaval Eesti Kaubandus-Tööstuskoja veebilehel aadressil www.koda.ee.

KUIDAS PAREMINI ÜHITADA

TÖÖTURU MUUTUSI JA INIMESTE OSKUSI?

TIIA RANDMA

Riigikantslei strateegjabüroo nõunik, oskuste rakkerühma töö korraldaja

Juuni lõpupäevil otsustas Vabariigi Valitsus moodustada tööturu muutuste ja inimeste oskuste ühitamise rakkerühma (edaspidi oskuste rakkerühm). Ministeeriumitevahelise rakkerühma ülesandeks on töötada välja konkreetsed ettepanekud ja meetmed, mis aitaksid kaasa tööturu vajadustele paremini vastava tööjõu kättesaadavusele ning parandaksid seeläbi tööhõivet.

Miks?

Et maailmas konkurentsivõimelisena püsida, on nii Euroopa Liit kui ka Eesti seadnud endale 2020. aastaks sihi jõuda selleni, et kolmveerand (75%) tööealistest inimestest oleksid hõivatud. Eesmärk on ambitsioonikas. Kõrge hõivatuse eelduseks on ajakohased oskused ja asjatundlikkus. Milline on aga tänane olukord? Täna on Eestis tööhõive määr 20-64aastaste seas 70% lähistel. Ja ligi kolmandik tööealisest elanikkonnast on ilma igasuguse erialase ettevalmistu-

seta. Arvudes väljendatuna teeb see kokku hinnanguliselt üle 200 000 inimese. Eriti murettekitav on see, et erialase hariduseta inimeste osakaal on suurem just nooremate seas. Kui 45-54aastastest inimestest on erialase hariduseta 28%, siis 25-34aastastest 34%.

Erialane haridus ei ole iseenesest aga väärtus, kui tööturul seda eriala ei vajata või õppekava läbimisel omandatud oskustega ikkagi rakendust pole. Ühest küljest võib olla põhjuseks õpitud eriala mittevajalikkus, kuna tööturg ja haridussüsteem ei haaku teineteisega

piisaval määral. Teisalt on hägune ka tööjõuvajadus. Täna prognoositakse kvantitatiivset tööjõuvajaja-

Ligi kolmandik tööealisest elanikkonnast on ilma igasuguse erialase ettevalmistuseta.

dust ametirühmade ja majandusvaldkondade lõikes – oskame arvata, mitu ehitajat või mitu õpetajat vajame tulevikus. Majanduse makrotasandil toimunud suuremate muutuste järel hakkavad ini-

meste hakkamasaamist mõjutama muutused tööturul, mis toimuvad suuresti mikrotasandil ehk kompetentsides või osaoskustes. Tööturul vajalikke kompetentse kirjeldatakse kutsestandardites. Kutsestandardite koostamisel on täna lähtekohaks tervikkutse. Kompetentside (osaoskuste) potentsiaal nii töö- ja haridusmaailma sidustajana kui ka tööturu- ja ettevõtlusmeetmete täpsema sihistamise tööriistana on seni rakendamata. Kompetentsikirjeldusi ei ole seni kvalitatiivse tööjõuvajaduse monitoorimise ja prognoosimise sisendina üldse kasutatud.

JOONIS. Oskuste rakkerühma ülesanded

RAKKERÜHMA ÜLESANDED	PÕHIMÕTETES JA ÜLESANNETE JAOTUSES KOKKU LEPPIMINE
	<ul style="list-style-type: none"> • koolitusvajaduste väljaselgitamisel (oskuste vajadus tööturul) • koolituse kvaliteedi tagamisel • ressursside kavandamisel
	RAKENDUSKAVA KIIRELOOMULISTE PROBLEEMIDE LAHENDAMISEKS
	<ul style="list-style-type: none"> • tööturukonkurentsivõimele suunatud toetuskeemide koostoime suurendamiseks • tööandjate ja töötajate vastutuse ning valikuvabaduse suurendamiseks • kutsetunnistuste võrdsustamiseks kvalifikatsiooniga ja osaoskuste laiem kasutuselevõtt
	MINISTEERIUMIDE JA TEISTE ASUTUSTE VASTUTUSE PAIKAPANEMINE, VAJADUSEL ÕIGUSAKTIDE MUUTMINE
OSKUSTE ARENDAMIST TOETAVATE RAHALISTE VAHENDITE SIDUSTATUD JA TÄPSEMINI SIHISTATUD RAHASTAMINE	
ETTEPANEKUD VALITSUSELE PROGRAMMIDE KAVANDAMISEKS JA MUUTMISEKS	

Kaubanduskoda koostöös Raadio Kukuga
kutsub kuulama saadet
MAJANDUSRUUM
igal laupäeval kell 15.00.

Kordus laupäeva õhtul kell 22.00 ja teisipäeval kell 21.30
ning saated järelkuulatavad internetist.

Raadio Kuku ja Kaubanduskoja koostöös valmiv saade „Majandusruum“ toob kuulajani majanduse aktuaalsed teemad ning kõike huvitavat, mis Eesti majanduses hetkel toimub. Saatejuht on Vallo Toomet.

Mitmeid probleeme ja ebapiisavat koostööd on kogu oskuste arendamise süsteemis, ennekõike aga täiskasvanute ümber- ja täiendõppes. Riigi poolt töötajate tootlikkuse suurendamiseks ja kaasaegsete oskustega töötajate järelkasvu tagamiseks tehtav, sh rahastamine, on olnud suhteliselt killustatud. Kui iga ministerium tegeleb oma kitsa sihtrühmaga, kuid erinevate meetmete omavaheline sidusus ja koosvõime puudub või on juhuslik, pärsib see tugevalt seatud eesmärkide saavutamist. Seni täiskasvanuõppesse suunatud ressursid (hinnanguliselt 25 miljonit eurot aastas¹) pole kahjuks toonud oodatud kvaliteedimuutusi tööturul.

Mida tehakse?

Tööturul kvaliteedimuutusteni viivate tulemuste saavutamiseks on vaja kujundada osapoolte vahel ühtne arusaam teravprotsessist. Oluline on leppida kokku ka põhimõtted ja ülesannete jaotus järgnevate võtmeteemade lahendamisel: koolitusvajaduse väljaselgitamisel (oskuste vajadus tööturul), koolituse kvaliteedi tagamisel ja uue finantsperioodi koolitusressursside kavandamisel. Seejuures

on oluline tagada senitehtud haridusinvesteeringute ja olemasolevate õppebaaside maksimaalne kasutamine täiskasvanute koolitustes.

Tööturu muutuste ja inimeste oskuste ühitamisega haakuvad tegevused ja sihtgrupid jagunevad erinevate ministeriumite vastutusalade vahel. Oskuste rakkurühma kuuluvad Haridus- ja Teadusministerium, Sotsiaalministerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium, Rahandusministerium, Siseministerium, Töötukassa, Ettevõtluse Arendamise SA, Kutsekoda SA, Innove SA, Eesti Maaomavalitsuste Liit ja Eesti Linnade Liit. Oskuste rakkurühma koordineerib Riigikantselei. Oskuste rakkurühm annab oma tegevusest aru Vabariigi Valitsusele ning töö peab tehtud saama hiljemalt 2014. aasta juuniks. ■

¹ Täiskasvanute täiendus- ja ümberõpe. Kas Euroopa Liidu rahaga parandatakse töötajate kvalifikatsiooni ja konkurentsivõimet? Riigikontrolli aruanne Riigikogule. Tallinn, 2010.

Hommikukohv suursaadikuga: Eesti suursaadik Tšehhis Lembit Uibo

27. septembril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda alustab uut ärihooaega ning hooaja esimesel, koostöös Välisministeriumiga korraldataval lühiseminaril „Hommikukohv suursaadikuga“ kohtub ettevõtjatega Eesti suursaadik Tšehhi Vabariigis Lembit Uibo. Lühiseminar toimub neljapäeval, 27. septembril kell 8.45-10.15. Osalustasu on Kaubanduskoja liikmele 7 eurot/ mitteliikmele 14 eurot (hindadele lisandub käibemaks). Vajalik eelregistreerimine hiljemalt 25.09.2012. Kohtade arv on piiratud!

Käsitletavad teemad:

- Tšehhi ja Eesti majanduskoostöö seis ja võimalused.
- Tšehhi kui Eesti üks suurimaid/lähemaid eksporditurge.
- Tšehhimajanduse väljavaade.
- Tšehhi võimalused/ohud lähemas tulevikus.
- Eesti ettevõtjate võimalustest Tšehhi turul.
- Saatkonna roll ja võimalused Eesti ettevõtjate abistamisel.
- Kultuurilised iseärasused ja turule pürgijate takistused.
- Suhtlemine ja komplikatsioonid Tšehhi ärikultuuris ja bürokraatias.

VÄLISMINISTERIUM

Lisainfo ja registreerumine:

PRIIT RAAMAT

Tel: 604 0060 • E-post: priit@koda.ee

Registreeru nutitelefonil või tahvelarvuti kaudu!

**Mis on pilvetechnoloogia?
Millist kasu saab sellest Eesti ettevõtja?
Miks peaksin oma IT-lahendusi kaasajastama?
Tule ja saa teada seminaril**

„Pilvetechnoloogia – millist kasu saavad Eesti ettevõtted?”

26. septembril kell 9.00
Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn)

Paljud ettevõtted maailmas on jõudnud arusaamisele, et pilvetechnoloogia aitab suurel määral säästa infotechnoloogiale tehtavaid kulutusi, muudab töökeskkonna paindlikumaks ning tõstab samas efektiivsust.

Tutvustame teile seminaril, mida kujutavad endast pilvetechnoloogia ning pilveteenused, kuidas neid hallata ja juurutada. Lisaks räägime kahest pilvetechnoloogia rakendusest, personali- ja majandustarkvarast, mis avardavad võimalusi ja on säästlikud ning turvalised. Seminarile on oodatud ettevõtete juhid, finantsjuhid, IT-juhid ja spetsialistid ning kõik, keda huvitab, kuidas ettevõtte tegevust efektiivsemaks muuta.

Seminari kava:

9.00–9.30	Kogunemine ja hommikukohv
9.30–10.30	Mis on pilvetechnoloogia? BCSi kogemused erinevatest rakendustest pilves – sisuhaldus, kliendihaldus jt. Baltic Computer Systems AS, Ants Sild, Enno Veikesaar, Tarmo Tuisk
10.30–11.30	Majandustarkvara pilveteenusena Millised on eelised ja mida annab firmale majandustarkvara pilveteenusena? Pilveteenuse majandustarkvara tulevikusuunad. Directo OÜ, Egon Leego
11.30–12.00	Kohvipaus
12.00–13.00	Personalitarkvara pilveteenusena. Kõik vajalik on kliki kaugusel olenemata kohast ja ajast. HRM-Iseteenindus on efektiivsuse alus. Fujitsu Services AS, Kaidi Neeme ja Lauri Teder
13.00–13.30	Lõpetame ja vastame küsimustele

Seminari osalustasu Kaubanduskoja liikmele 30 eurot ja mitteliikmele 60 eurot (lisandub käibemaks).

Lisainfo ja registreerimine:

MOONIKA KUKK

Tel: 604 0060 • E-post: moonika.kukk@koda.ee

Seminar

Ida-Virumaa 2020

14. septembril Kaubanduskojas

Sügisel 2012 valmib „Ida-Virumaa Arengukava 2014–2020”, mis kujutab endast maakondlikku laiapõhjalist kokkulepet regionaalses arenguvisionis, arengueesmärkides ning olulisemates arenguprojektides, mis on otstarbekas selle perioodi jooksul ellu viia.

Tutvustamiseks Ida-Virumaa arenguplaane otsustajatele väljaspool maakonda, korraldavad, Ida-Viru Maavalitsus, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja Ida-Viru Ettevõtluskeskus 14. septembril, kell 13.00-15.00 Tallinnas, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ruumides aadressil Toom-Kooli 17 seminari „Ida-Virumaa 2020”.

Seminari päevakord:

- Sissejuhatus.
- Ida-Virumaa arengukava aastateks 2014-2020 koostamise protsessi tutvustus.
- Arutelu – probleemipüstitused ja perspektiivsed arengusuunad.
- Kokkuvõtted, seminari lõpetamine.

Seminaril osalemisest palun teatada hiljemalt 7. septembriks.

Ürituse korraldamist toetab Philip Morris International.

Lisainfo ja registreerimine:

MARGUS ILMJÄRV

Tel: 502 3699

E-post: margus@koda.ee

Projekteerimise ja ehitustööde riigihanked – hea tava ja praktika

25. septembril

Atlantise konverentsikeskuses

Koolitus toimub 25. septembril kell 10.00-14.30 Atlantise konverentsikeskuses (Narva mnt 2, Tartu).

Seminari lektor on AS-i Riigi Kinnisvara õigus- ja hankeosakonna juhataja Merle Salmistu, kes omab laialdasi kogemusi riigihangete praktilisel korraldamisel ja on riigihangete korraldamise standardite üks autoritest. Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

- Eesti Standardi EVS 915:2012 „Ehitustööde ja ehitiste projekteerimise riigihangete korraldamine“ tutvustus.
- Kvalifitseerimisnõuded projekteerimis- ja ehitushangetel.
- Hankedokumentide koosseis, soovitusid ja juhised.
- Hindamiskriteeriumitest läbi vaidlustuskomisjoni otsuste.
- Hankelepingu tingimused, hankelepingu muutmine.

Koolituse maksumus on Kaubanduskoja liikmele 45 eurot ja mitteliikmele 90 eurot, lisandub käibemaks. Hind sisaldab jaotusmaterjale ja lõunat.

Lisainfo ja registreerimine:
TOOMAS HANSSON
Tel: 744 2196
E-post: toomas.hansson@koda.ee

Finantskoolitus firma võtmeisikutele • II 27. septembril, 16. oktoobril ja 1. novembril Kaubanduskojas

Jätkame kevadel alanud finantskoolituste tsükli teise osaga, mis keskendub kuluarvestuse, eelarvestamise ja rahastamisega seotud küsimustele. Seminaridel toetatakse koolitustsükli esimeses osas omandatud teadmistele ja eelkõige on need mõeldud neile firma võtmeisikutele, kellel puudub finantsalane eriharidus. Koolitusel kasutatakse praktikas korduvalt järele proovitud meetodikat, mis muudab finantsküsimused huvitavaks ja mõistetavaks. Koolituse viib läbi Eesti Raamatupidajate Kogu juhatuse liige, vandeaudiitor Margus Tinitis. Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:

Kuluarvestus (27. septembril)

- Finants- ja juhtimisarvestuse erinevused ja sarnasused.
- Toote- ja perioodikulud – tulud-kulud raamatupidamises.
- Finantsarvestuse (raamatupidamise) piiratus ja sobimatus paljude juhtimisotsuste vastuvõtmiseks.
- Asjassepuutuvad ja mittepuutuvad kulud.
- Juhtimiseks vajalik kuluarvestus.
- Püsi- ja muutuvkulud. Kasumiläve analüüs ühe ja mitme toote korral.
- Kulude juhtimine piiratud ressursside korral (piirangute teooria, *throughput accounting*, lineaarne planeerimine ja Excel Solver).
- Otsesed ja kaudsed kulud.
- Kulude jaotamine toodetele ja teenustele (otse- ja kaudkulud).
- Kululiigid, -kandjad ja -kohad. Tegevuspõhine kuluarvestus (ABC süsteem).
- Hinnakujundus lähtuvalt kuludest ja turust.

Eelarvestamine (16. oktoobril)

- Eelarvete süsteem – tegevus-, investeeringute- ja rahavoo eelarved.
- Eelarvestamise perioodid. Tuleviku prognoosimise meetodid.
- Erinevad lähenemisviisid eelarvestamise protsessile (*0-based, Bottom-Up ja Top-Down*, paindlikud eelarved, vastutuskeskused, arvestuslikud sisehinnad, variatsiooni analüüs jne).
- Investeeringute lühi- ja pikaajaline eelarvestamine (analüüs).
- Raha ajaväärtuse kontseptsioon.
- Rahavoogude aruanded – otsene ja kaudne meetod.
- Rahavoogude eelarvestamine – rahavoo plaan.
- Täissüsteemne pilt finantsarvestusest.
- Pro-forma aruanded ja asjaolud, mis tavalise rahavooplani koostamisel võivad kahe silma vahele jääda.
- Kõikehõlmav eelarve (ja/või operatiivne aruanne) ühel lehel.

Rahastamine: laenu ja omakapital (1. novembril)

- Kapitali mõiste ja koosseis.
- Võõrkapital ja rahastamistehingud (laenu, liisingud, faktooringud jmt).
- Laenuarvutused (põhiosa, intressid, laenumaksed, intressi määrad jmt).
- Kas laenuvõtmine on kasulik või kahjulik? Kuidas laenukontorid intressiarvestustega vassivad?
- Excel ja finantskalkulaatori kasutamine investeeringute ja laenu arvestamisel.
- Kapitali (keskmise) hind (WACC, CAPM).
- Kapitali hinna rakendused (EVA, ROCE) ning seosed finantsanalüüsi ja ettevõtte väärtuse hindamisega.
- Omakapitali ja aktsiate suhtarvud.
- Ülevaade ettevõtte väärtuse hindamise meetoditest (lähtuvalt netovarast ja firmaväärtusest, oodatavatest kasumitest, diskonteeritud rahavoogudest jne, kiirhinnangud ja rusikareeglid).
- „Loominguline raamatupidamine“ ja pettused finantsarvestuses.

Kolmepäevase koolitustsükli osalemistasu on Kaubanduskoja liikmetele 210 eurot, hinnale lisandub käibemaks. Kui ühest firmast on mitu osalejat, siis rakendatakse hinnasoodustust -5%. Hinnas sisalduvad jaotusmaterjalid, lõunad ja kohvipausid.

Äriviit Peterburisse

27.-29. septembril

Tallinna linnapea kutsub osalema Peterburis toimuvate Tallinna kultuuripäevade raames korraldatava äridelegatsiooni programmis.

27.-29. septembril toimuvad järjekordsed Tallinna kohtumised Peterburis, seekord juba üheteistkümnendat korda. Traditsiooniliste Tallinna kohtumiste raames toimuvad Peterburis äridelegatsioonile suunatud äriseminar, kontaktkohtumised ettevõtjate vahel ja mitmekülgne kultuuriprogramm.

Äridelegatsiooni on oodatud Tallinna ja Eesti ettevõtjad, kes juba omavad ärisidemeid Peterburi ettevõtjatega, soovivad neid luua või on huvitatud tutvumisest ettevõtjate arendamise võimalustega Peterburis. Programmi raames toimub kahe linna ettevõtjate ühine äriseminar, kus tutvustatakse mõlema linna ettevõtluskeskkonda, kuulatakse ettekandeid ettevõtjatele huvipakkuvatel teemadel ning vaetakse ärisidemete tihendamise võimalusi. Seejärel on võimalus luua kontakte ja kohtuda Peterburi ettevõtjatega vastavalt teie poolt esitatud soovidele.

Esialgne äridelegatsiooni programm:

- **Neljapäev, 27. september**
Sõit bussiga Peterburi
Majutus hotellis Ambassador
Kontsert Jaani kirikus
Linnade vastuvõtt hotellis Ambassador
- **Reede, 28. september**
Äriseminar hotellis Ambassador
Firmadevahelised kohtumised
(organiseeritakse firmadele, kes avaldavad selleks soovi)
Laevasõit Neeval
- **Laupäev, 29. september**
Lahkumine Peterburist
Peterhofi külastus teel Tallinnasse

Ida-Virumaa arengukonverents 2012

12. oktoobril Jõhvi Kontserdimajas

12. oktoobril Jõhvi Kontserdimajas (Pargi 40, Jõhvi) toimuva konverentsi sihtrühmaks on Ida-Virumaa käekäigust huvitatud ettevõtjad, omavalitsuste, riigiasutuste ja vabaihenduste esindajad. Konverentsil osalemine on tasuta, vajalik eelregistreerimine.

Päevakava:

- 9.30 Saabumine, tervituskohv
- 10.00 Avasõna (Ida-Viru maavanem Riho Breivel)
- 10.15 Euroopa Liidu ja Eesti arengustenaariumid aastateks 2014-2020
- Euroopa Liidu kui riikide liidu ja majandusliidu võimalikud arengud aastani 2020 (Paavo Palk, Euroopa Komisjoni Eesti esindus)
  - Euroopa areng aastani 2020 – muutused kodaniku tasandil (Indrek Tarand, Euroopa Parlamendi liige)
- 11.15 Ida-Virumaa arengustenaariumid aastateks 2014-2020
- Arengu planeerimise üldine loogika (Urmas Majajääs, Ida-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna juhataja)
  - Ida-Virumaa arengueesmärgid aastateks 2014-2020, seire, seos eelmiste perioodidega (Indrek Narusk, Ida-Viru Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna peaspetsialist)
- 12.15 Lõuna
- 12.45 Koostööplaanid Ida-Eesti, Ida-Soome ja Loode-Venemaa regioonide vahel (Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit)
- 13.45 Kohvipaus
- 14.00 Perspektiivsed arenguvaldkonnad Ida-Virumaal
- Uued arengusuunad põlevkivivaldkonnas (Kalle Pirk, Põlevkivi Kompetentsikeskus)
  - Turismifirmade koostöö võimalusi (Kadri Jalonen, Ida-Virumaa turismiettevõtete klaster)
- 15.00 Üldhariduskoolide õpilaste videokonkursi „Milline on Ida-Virumaa aastal 2020?“ võitjate autasustamine
- 15.15 Moderaatori lõppsõna

Toiduainetööstuse ettevõtete kontaktreis Taani

13.-15. novembril

Kontaktreisi eesmärk

Kontaktreis on hea võimalus ambitsioonikatele ja aktiivsetele ettevõtjatele uute ärikontaktide loomiseks.

Kes võivad osaleda?

Kontaktreisile ootame osalema mikro-, väikese või keskmise suurusega Eesti ettevõtteid, kus on kuni 250 töötajat ning mille aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot. Osaleda võib ettevõtte juht, omanik, müügi- või ekspordijuht, kes soovib laiendada oma ettevõtte ekspordi Taani.

Osalemistasu ja -tingimused

Kontaktreisil osalejate arv on piiratud! Osaleda saavad vaid 8 kiiremat huvilist. Osalemise tingimuseks on valmis toode või teenus, millega saab koheselt alustada ekspordi. Lisaks peab ettevõtte olema eelnev ekspordikogemus (tuua välja eelnevate aastate ekspordikäive). Osalemiseks tuleb täita profiil-ankeet, mille leiata Kaubanduskoja kodulehelt aadressil www.koda.ee/koolitused-uritusid/valisvisiidid/toiduainetetoostuse-ettevotete-kontaktreis-taani (kuna kohtade arv on piiratud, on põhjalikult täidetud profiil-ankeet eelduseks osalemisel).

Osalustasu on 1000 eurot (lisandub käibemaks) osaleja kohta, mis sisaldab:

- edasi-tagasi lennupileteid;
- majutust kontaktreisi perioodiks üheses toas;
- transporti sihtriigis;
- hommiku- ja lõunasööki sihtriigis.

Registreerimine

Osalemiseks palume täita ülalmainitud profiil-ankeedi. Palume ankeedi täitmisel olla põhjalik, kuna selle alusel korraldab Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös sihtriigi partneritega igale osalejale kontaktkohtumised ning kujuneb kontaktreisi lõplik programm.

Kontaktreisi korraldamist kaastahastab Euroopa Sotsiaalfond

Lisainfo:
KRISTY TÄTTAR • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Võimalused Korea IT- ja elektroonikasektoris

19. oktoobril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös EASi ja mitmete Eesti ning Korea spetsialistide ja ettevõtjatega korraldab Reedel, 19. oktoobril algusega kell 9.00 Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) praktilise seminari Eesti IT- ja elektroonikasektori ettevõtetele.

Seminari eesmärk on tutvustada Korea majandust, IT- ja elektroonikatööstust ning võimalusi koostööks. Nõu annavad Korea spetsialistid, ettevõtjad ning kogemusi jagavad Korea turul juba tegutsevad Eesti firmad.

Programm:

- **Tervitussõnad**
Mait Palts (Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor) ja Dong-sun Park (Korea Suursaadik Helsingis)*
- **Korea ja Eesti koostöö: tänapäev ja tulevik***
Dong-sun Park (Korea Suursaadik Helsingis)
- **Korea majandusülevaade, ekspordi-impordi andmed, turule sisenemise ja kontaktide leidmise võimalused. Ärikultuur ja selle eripärad.***
Ji-hyung Lee (KOTRA Helsingi esinduse direktor).
KOTRA – Korea Trade Investment Promotion Agency – on Korea äriarendusorganisatsioon, mille põhiülesandeks on elavdada kaubandussuhteid Korea ja teiste riikide vahel ning tutvustada investeerimisvõimalusi. Helsingi esindus katab lisaks Soomele ka kolme Balti riiki.
- **IT- ja elektroonikavaldkonna tutvustus, arengutrendid ja tuleviku väljakutsed, sektoris tegutsevate ettevõtete/organisatsioonide ülevaade***
Ji-hyung Lee (KOTRA Helsingi esinduse direktor)
- **Praktilised näited, kogemuste jagamine, koostööst Balti riikides (k.a Eestis)***
Korea ettevõtte esindaja
- **Eesti ettevõtete kogemused**
- **Kokkuvõtted ja arutelu**

Tärniga märgitud ettekanded on inglise keeles. Korraldajal on õigus teha muudatusi.

Osalustasu on 15 eurot (hinnale lisandub käibemaks).

Seminari korraldamist kaastahastab Euroopa Sotsiaalfond.

Lisainfo:
KRISTY TÄTTAR • Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Eesti masina- ja metallitööstus- ettevõtted Hollandi turule! Võimalused ja trendid Hollandi masina- ja metallisektoris

2. oktoobril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda organiseerib koostöös EASI ja mitmete Eesti ja Hollandi spetsialistide ning ettevõtjate kaasabil praktilise seminari Eesti masina- ja metallisektori ettevõtetele. 2. oktoobril Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) toimuva seminari eesmärgiks on tutvustada Hollandi majandust, masina- ja metallitööstust ning võimalusi koostöös. Nõu annavad Hollandi spetsialistid, ettevõtjad ning kogemusi jagavad Hollandi turul juba tegutsevad Eesti firmad.

Programm:

- **Tervitussõnad**
Mait Palts (peadirektor, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda)
ja Maurits R. Jochems (Hollandi Suursaadik Tallinnas)*
- **Hollandi majanduse lühiülevaade: peamised ärivaldkonnad, majandusnäitajad, ekspordi ja impordi andmed jne. Eesti ja Hollandi firmade koostöö.**
Argo Kangro (lauaülem-konsul, Eesti Vabariigi Saatkond Haagis)
ja Kadri Pedas (majandusametnik, Hollandi Suursaatkond Tallinnas)
- **Hollandi masina- ja metallitööstuse tutvustus, arengutrendid ja tuleviku väljakutsed, sektoris tegutsevate ettevõtete/organisatsioonide ülevaade, turule sisenemise võimalused, kontaktide leidmise võimalused.***
Paulus Henricus Johannes Verlinden (rahvusvaheliste suhete juht, Royal Dutch Metaalunie). Royal Dutch Metaalunie on üle 13 000 liikmesfirmaga organisatsioon, mis ühendab ettevõtteid metallitööstuse ja masinaehituse erinevatest valdkondadest.
- **Ärikultuur ja selle eripärad. Millised on kultuurilised erinevused, mida tasub teada enne ärikontaktide loomise alustamist? Äritegevuse erisused. Hollandlase praktilised kogemused Eestis.***
Nicolaas Anthony van de Griendt (Eesti Vabariigi aukonsul Zwolles, Hollandis), kes on Eestis tegutsenud alates 1984. aastast, eelkõige turbatööstuses.
- **Praktilised näited, Eesti ettevõtete kogemuste jagamine**
- **Kokkuvõtteid ja arutelu**

Tärniga märgitud ettekanded on inglise keeles.

Korraldajad jätavad endale õiguse teha muudatusi.

Osalustasu on 15 eurot (hinnale lisandub käibemaks).

Seminari korraldamist kaasrahastab Euroopa Sotsiaalfond.

Registreerimine:
bcabc.edicy.co/registration

Lisainfo:
XIAOTIAN ZHANG
Tel: 5629 3123 • E-post: tian@rit.ee

III Balti-Hiina ärikonverents

19. septembril Tartus,
Dorpati konverentsikeskuses

19. septembril kell 10.30-15.30 toimub Tartus, Dorpati konverentsikeskuses (Soola 6, Tartu) III Balti-Hiina ärikonverents. Ürituse peamine eesmärk on kogemuste vahetamiseks sobiva platvormi pakkumine Hiina turu võimalustest huvitatud ettevõtlike inimeste jaoks. Konverentsi koduleht bcabc.edicy.co/en.

Püüame konverentsil arutleda teemal, kas ja kuidas oleks Eesti ettevõtjatel võimalik oma tooteid Hiina turule ekspordida? Otsime vastuseid küsimustele, millised on Hiina majanduskeskkonna eripärad, kuidas korraldada ekspordi Hiina ja kuidas leida Hiinast usaldusväärseid koostööpartnereid. Sel korral on kohal ka Hiina investorite delegatsioon, kellega on võimalik kohapeal kohtuda ja koostöövõimalusi arutada.

Konverentsi peakorraldaja on Xiaotian Zhang (Raatuse International Trade), ürituse korraldamist toetavad BENCH projekti raames Tartu Teaduspark, Tartu Ülikooli ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoda. Tegemist on projektiga, mille kaudu arendatakse Hiina koostööd koos partneritega Soomest ja Rootsist. Täpsem info veebilehel www.benchproject.eu.

NB! Konverentsile mahub vaid 150 osalejat. Konverentsi töökeeleks on inglise keel ja osalemine on tasuta. Konverentsi läbiviimist toetatakse Interreg IVA programmist, BENCH projekti kaudu.

Lisainfo ja registreerimine:
KRISTY TÄTTAR
Tel: 604 0093 • E-post: kristy@koda.ee

Helsingi messikeskus sügis-talv 2012

Helsingi messikeskus on Soome suurim messide ja kongresside toimumiskoht, mis on tuntud oma professionaalsete ürituste ja teeninduse rahvusvahelise taseme poolest. Helsingi on meeldivalt lähedal ja messikeskus külastajale kergesti leitav. Tere tulemast!

Suomen Messut

12.–16.09.	Habitare – mööbel, sisekujundus, disain Valgus – valgustuse erialamess ArtHelsinki – kaasaegne kunst Salong – antiigimess
26.–27.09.	Sekretäride päevad • Ärikingitused CORE Kongress – konverentsikorraldus ja üritusturundus.
26.–27.09.	easyFairs® PAKEND easyFairs® Elekter
9.–12.10.	FinnBuild – ehitus ja ehitusteenused. Keskonnatehnika – keskkond ja kommunaalmajandus InfraExpo – uus mess taristuehituse alal.
9.–11.10.	Areen – spordirajatiste ehitamise ja hooldusvahendite erialaüritus
19.–21.10.	Ilu • Mood • Tervis • Nordic Hair • Ehted ja kellad
20.–21.10.	GSW Pro – ehte- ja kellatööstuse erialaüritus
25.–28.10.	Helsingi raamatumess Helsingi muusikamess Vein, toit ja hea elu ArtForum – kunstinäitus ja müük
2.–4.11.	DigiExpo – digitaalne meelelahutuselektroonika Skiexpo • BoardExpo • Jäähoki ja saalihoki
9.–11.11.	ELMA – maamess Metsamess • Käsitöömess • OutletExpo
9.–11.11.	VM Motorsport Show 2012
10.–11.11.	Lemmikloomamess
15.–17.11.	Hambaarstide päevad
21.–23.11.	Kirurgiapäevad
23.–25.11.	Farmaatsiapäevad
28.–30.11.	Loomaarstide päevad
4.–5.12.	Studia – haridusmess edasiõppijatele
8.–9.12.	Võitja 2012 – Soome Kennelliidu koertenäitus

Küllaga häid põhjuseid Soome sõiduks!

Info, kutsed, messikülastuspaketid:
Soome Messide esindaja Eestis – Profexpo OÜ
Tel: 626 1347 • E-post: info@profexpo.ee
www.profexpo.ee/soomemessid

PAKKUMISED LIKMELT LIKMELE:

Lisainfo: KAIDI TALSEN • Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

AS FUJITSU SERVICES

AS Fujitsu Services pakub kõikidele Kaubanduskoja liikmetele võimalust proovida/kasutada veebipõhist personalitarkvara Persona V3 30 päeva jooksul TASUTA (kokkuleppel ka pikemalt)! Persona V3 on kaasaegne tarkvara, mis on personalijuhi parim sõber. Selle abil saad koondada ettevõtte personaliandmed ühte kindlasse kohta, saad arvutada puhkuseid, planeerida koolitusi ja arenguevestluseid ning hoida silma peal ettevõtte arengul. Lühitutvustus saate vaadata aadressil http://youtu.be/UMW_12a_Ug0.

Lisaks personalimoodulile on võimalik proovida ka veebipõhist tööajaplaneerimise tarkvara – Persona Plannerit, mis annab Sulle võimaluse muuta töötajate tööaja planeerimise ja registreerimise protsessi täpsemaks, ülevaatlikumaks ning kiiremaks. Lühitutvustus saate vaadata aadressil <http://youtu.be/1E2zjSjy1o>.

Lisainfo:

Kaidi Neeme

E-post: Kaidi.Neeme@ee.fujitsu.com

Veeb: <https://persona.fujitsu.ee>

REMKO GRUPP OÜ

Remko Grupp pakub järgmisi teenuseid:

- tööstusseadmete remont ja hooldus;
- seadmete kolimine, montaaž ja paigaldus;
- elektroonilised tööd;
- uuendame elektriskeeme;
- seadmete juhtimine kontrollritega;
- tõstemehhanismide remont;
- kraanade ja telferite remont;
- keevitusseadmete remont;
- hüdraulika ja pneumaatika seadmete remont.

Meil on olemas oma remondibaas, kus teostame:

- treimistöid,
- freesimistöid,
- lihvimistöid (kuni 1200 mm),
- raiumistöid.

Oleme sertifitseeritud vastavalt ISO 9001:2008 (nr EST 38311A) standardile.

Lisainfo:

Telliskivi 60, 10412 Tallinn

Müügiosakond: 5553 8033 • Tehniline osakond: 5551 0300

E-post: remko.grupp@gmail.com

Veeb: www.remko.ee

KOOSTÖÖPAKKUMISED:

- Itaalia tööstuselektronikat tootev ettevõtte otsib automatiseeritud tootmisliinide, pakkemasinate jm automaatikasüsteemide tootjaid, pakub end alltöövõtjaks ja otsib ühisettevõtlusvõimalust. Kood: 2012-07-20-041
- Itaalia logistikaettevõtte pakub oma teenuseid kauba ladustamisel ja transportimisel, on huvitatud ühisettevõtlusest. Kood: 2012-07-20-042
- Poola reklaamiteenuseid pakkuva ettevõtte otsib vastastikust tootmist, pakub allhanget. Kood: 2012-08-01-011
- Kreeka looduslikku kivisoola (Himaalaja roosa mineraalool) müüjaga tegelev kaubandusettevõtte pakub end kauba edasimüüjaks. Kood: 2012-04-06-020
- Suurbritannia bioteaduse valdkonnas tegutsev ettevõtte otsib farmaatsiaettevõtteid ja pakub end toodete edasimüüjaks Suurbritannia turul. Kood: 2012-08-01-001
- Rumeenia loodustoodete (mahetoi, kehahooldus, majapidamine) müügi ja turustamisega tegelev ettevõtte otsib oma kauba edasimüüjaid ja on huvitatud ühisettevõtlusest. Kood: 2012-07-05-025
- Taani ettevõtte, mis on töötanud välja biogaasi toodangut suurendava lisaaine, otsib koostööd biogaasi tootjatega ja toote edasimüügist huvitatud hulgi-müüjatega. Kood: 2012-08-02-002
- Ungari konsultatsioonifirma otsib partnereid innovaatiliste projektide elluviimiseks (uurimis-instituudid, tehnosiirde kesksed), pakub ühisettevõtlust, allhanget. Kood: 2012-08-01-026
- Poola plastpakendite tootja pakub allhanke teenust. Kood: 2012-08-01-020

Koostööpakkumiste põhjalikumad kirjeldused on nähtavad Koja kodulehel www.koda.ee/ koostööpakkumised

RIIGIHANKETEATED:

Tekstiil, rõivad, jalanõud

- Rootsis hangitakse poolsaapaid. Tähtaeg 10.12.2012. Kood 5336
- Leedus hangitakse voodipesu. Tähtaeg 24.09.2012. Kood 5337
- Taanis hangitakse ortopeedilisi jalanõusid. Tähtaeg 25.09.2012. Kood 5338

Mööbel, sisustus ja tarvikud

- Leedus hangitakse mööblit. Tähtaeg 02.10.2012. Kood 5339
- Rootsis hangitakse mööblit. Tähtaeg 03.10.2012. Kood 5340
- Taanis hangitakse köögitarbeid. Tähtaeg 01.10.2012. Kood 5341

Metall, masinad ja seadmed

- Rootsis hangitakse veevärgiseadmeid. Tähtaeg 05.10.2012. Kood 5342
- Leedus hangitakse spetsiaalseid põllu- või metsatöömehhanismid. Tähtaeg 10.10.2012. Kood 5343
- Soomes hangitakse torujuhtmeid, torustikke, korpuseid ning seonduvaid tooteid. Tähtaeg 12.10.2012. Kood 5344
- Leedus hangitakse jääkmaterjalide konteinereid. Tähtaeg 04.10.2012. Kood 5345

Puit, ehitus, ehitusmaterjalid

- Norras hangitakse ehitusmaterjale. 08.10.2012. Kood 5436
- Soomes hangitakse ehitustöid. Tähtaeg 21.09.2012. Kood 5347
- Lätis hangitakse küttepuid. Tähtaeg 25.09.2012. Kood 5348

Muu

- Norras hangitakse tõlketeenuseid. Tähtaeg 25.09.2012. Kood 5349
- Norras hangitakse isoleerklaasi. Tähtaeg 26.10.2012. Kood 5350
- Norras hangitakse eripaate (kallalaevad, abilaevad jmt). Tähtaeg 24.09.2012. Kood 5351

- Rootsis hangitakse mänguväljakute tarvikuid. Tähtaeg 02.10.2012. Kood 5352
- Rootsis hangitakse plasttooteid. Tähtaeg 01.10.2012. Kood. 5353
- Soomes hangitakse vaagnaid. Tähtaeg 28.0.2012. Kood 5354
- Soomes hangitakse prügi- ja jäätmetega seotud teenuseid. Tähtaeg 04.10.2012. Kood 5355

NATO

- NATO hange mustvalgete koopiamasinade rendiks NATO õhujõudude peakontoris Saksamaal, Ramsteinis. Tähtaeg hankedokumentidega tutvumiseks 15.09.2012. Hanketähtaeg 25.09.2012. Kood 4929
- NATO hange lammutus- ja ehitustööde läbiviimiseks ühendvägede juhataja peakontoris Brunssumis ja NATO tööstuskompleksis Kranenpoolis, Hollandis. Tähtaeg hankedokumentidega tutvumiseks 15.09.2012. Hanketähtaeg 28.09.2012. Kood 4930

Kaubanduskoda pakub hanketemaatikast huvitatuile ka hangete teavitamise teenust. Küsi lisainfo!

Lisainfo:
KADRI RIST
Tel: 604 0091
E-post: kadri.rist@koda.ee

Lisainfo:
TRIIN UDRIS
Tel: 604 0090
E-post: triin.udris@koda.ee

KAUBANDUSKODA ÖNNITLEB SEPTEMBRIKUU JUUBILARE!

65 RAKVERE METSAMAJAND AS liige alates 1991	MAMETA H OÜ liige alates 2006	AGROSILVA KAUBANDUS OÜ liige alates 2004	MIRIDON OÜ liige alates 2002	10 COMBIDEK LOGISTIKA OÜ liige alates 2012
20 A & L TEENINDUSGRUPP AS liige alates 1995	MKK GROUP AS liige alates 1996	ANDMEVARA AS liige alates 2008	PLANGI TRANS OÜ liige alates 2004	FAKTUM & ARIKO OÜ liige alates 2005
A & R CARTON AS liige alates 1995	MS AUTO OÜ liige alates 2004	ANIMULA OÜ liige alates 2004	PRO KAPITAL GRUPP AS liige alates 2000	PRINTING PARTNERS OÜ liige alates 2007
A.TAMMEL AS liige alates 1997	NO REST INTERNATIONAL OÜ liige alates 1996	ANTOMIN AS liige alates 2000	RENOVAAR OÜ liige alates 1999	PÄIVI DIISEL OÜ liige alates 2006
ACE LOGISTICS ESTONIA AS liige alates 1997	POLÜMARK AS liige alates 2002	BRENTOL OÜ liige alates 1999	SANGASTE LINNAS AS liige alates 2012	V.V.TRAVEL AGENCY OÜ liige alates 2005
ADVOKAADIBÜROO LAUS & PARTNERID OÜ liige alates 2004	RAIKKÜLA FARMER OÜ liige alates 2002	CRIMSON PLUSS OÜ liige alates 2007	SANINTER OÜ liige alates 1998	5 ABSOLUTE RECRUITMENT OÜ liige alates 2011
ARGONIC EAST AS liige alates 1998	RAIN AS liige alates 1998	CV-ONLINE ESTONIA OÜ liige alates 1999	SCHMOLZ+BICKENBACH BALTIC OÜ liige alates 1998	DIRECTA OÜ liige alates 2009
AVISION AS liige alates 1997	SAPLING CAPITAL OÜ liige alates 1997	E.L.L. KINNISVARA AS liige alates 2003	STADET OÜ liige alates 2004	EASTESSVE TRADING OÜ liige alates 2011
BIGBANK AS liige alates 2003	SARKOP AS liige alates 1998	EKSFRE OÜ liige alates 2003	TAMMURU PUIT OÜ liige alates 2007	EGOVERNANCE LABORATORY OÜ liige alates 2008
K & M PROJEKTIBÜROO OÜ liige alates 2003	STRATUS OÜ liige alates 1994	FINANTSPLANEERIMISE OÜ liige alates 1999	TARTU HANSAKESKUS OÜ liige alates 2004	ESTRUS STEEL OÜ liige alates 2010
KIVISILLA OÜ liige alates 2000	VEHO EESTI AS liige alates 1996	FLEIBEL GROUP OÜ liige alates 2004	TEXAS INSTRUMENTS ESTONIA OÜ liige alates 2000	FENNOBED OÜ liige alates 2010
LAHEOTSA OÜ liige alates 2009	VESTRA EX OÜ liige alates 1999	GLAXOSMITHKLINE EESTI OÜ liige alates 2011	USA TOY`S OÜ liige alates 2002	VIRO TRADING OÜ liige alates 2012
LAUDON-S AS liige alates 1995	VÄO PAAS OÜ liige alates 2003	JTH EESTI OÜ liige alates 2009	UTU POWEL AS liige alates 2000	
	15 AA-SAT PROFESSIONAL OÜ liige alates 1999	MARTVAL OÜ liige alates 2002	UVIC AS liige alates 2004	
		MIKROVAI OÜ liige alates 2003		

KAUBANDUSKODA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn
Tel: 604 0060 • Faks: 604 0061 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 604 0077 • konsultatsioon • päritoluserertifikaadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid

Tel: 604 0080 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad

Tel: 604 0090 • koostööpakkumised

Poliitikakujundamise ja õigusosakond

Tel: 604 0060 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 604 0089 • liikmeks astumine • Tel: 604 0086 • liikmesuhted

Tel: 604 0088 • avalikud suhted

Teataja toimetis • toimetaja Kaidi Talsen • Tel: 604 0085 • E-post: kaidi@koda.ee

Raamatupidamine

Tel: 604 0067

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Rüütli 39, 80011 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

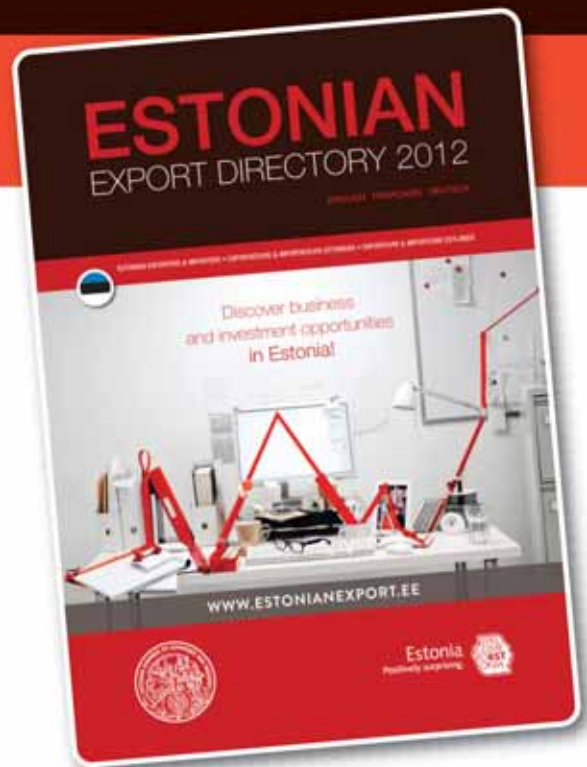
ESTONIAN EXPORT DIRECTORY 2012

ESTONIAN EXPORT DIRECTORY ilmus juba seitsmeteistkümnendat korda

See praktiline töövahend sisaldab ligi tuhande Eesti ettevõtte andmeid, kes soovivad oma kaupu ja teenuseid välisriikidele viia ja mujalt maailmas partnereid leida. Lisaks ettevõtete kataloogile sisaldab see ka ettevõtete kaubamärkide registrit. Kogu teave on raamatus inglise, saksa ja prantsuse keeles.

Eesti tutvustamiseks on väljaandes teave järgmiste valdkondade kohta:

- Eesti äri ja majandus
- Ärikeskkond
- Võtmesektorid
- Asukoht – transport ja logistika
- Väliskaubandus – import ja eksport
- Maksusüsteem ja tööjõuturg
- Äri ja kultuur
- Välisinvesteeringud Eestisse
- Investeeringuvõimalused võtmesektorite kaupa
- Investeeringuspiirkonnad ja klastrid
- Turism ja huvitavad faktid Eesti kohta
- Eesti Ettevõtete Konkurentisvõime Edetabel 2011

KÜSIGE TASUTA RAAMATUT EESTI KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJAST

TELEFONIL 604 0060 VÕI E-POSTI AADRESSIL KODA@KODA.EE

Väljaande pidevalt uuendatav veebiaadress on

WWW.ESTONIANEXPORT.EE

Koostööpartner: Ekspress Hotline AS • Tel: 626 6910

Lisainfo väljaande kohta: Piret Salmistu • Tel: 604 0060 • E-post: piret@koda.ee